

NACIONALINĖ ŠVIETIMO AGENTŪRA

PANEVĖŽIO VYTAUTO ŽEMKALNIO GIMNAZIJOS VEIKLOS TEMINIO IŠORINIO VERTINIMO ATASKAITA

2022-04-27 Nr. A-6
Vilnius

ĮVADAS

Vizito laikas – 2022 m. balandžio mėn. 4–8 d.

Išorinio vertinimo tikslas – gimnazijos veiklos kokybės teminis išorinis vertinimas.

Išorinis vertinimas Panevėžio Vytauto Žemkalnio gimnazijoje (toliau – gimnazija, mokykla, švietimo įstaiga) atliktas remiantis Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro įsakymu „Dėl mokyklų, vykdančių bendrojo ugdymo programas, veiklos teminio išorinio vertinimo, organizuojamo 2021–2022 metais, temos, klausimų ir vertinimo rodiklių nustatymo“ (2021 m. liepos 9 d., Nr. V-1254). Vertinant gimnazijos veiklą naudotasi Nacionalinės švietimo agentūros (toliau – NŠA) atliktais mokinių, tėvų ir pedagogų nuomonės apie įtraukiojo ugdymo įgyvendinimą mokykloje statistinio tyrimo (toliau – STA), Nacionalinio egzaminų centro duomenimis, elektroninėmis duomenų bazėmis, gimnazijos planavimo, veiklos bei mokinių pasiekimų ir pažangos fiksavimo dokumentų analize, pirmine mokyklos informacija.

Išorės vertintojai stebėjo 60 ugdymo veiklų (pamokas, konsultacijas, specialiąsias pratybas, neformaliojo švietimo užsiėmimą, klasės valandėlę), stebėjo mokinius natūralioje aplinkoje (koridoriuose, valgykloje), analizavo mokinių veiklą pamokose, kalbėjosi su gimnazijos bendruomene (mokiniais, mokytojais, tėvais, administracija, personalu, savivaldos organizacijų ir darbo grupių nariais – Metodine, Mokinių, Gimnazijos tarybomis, Vaiko gerovės komisija, veiklos kokybės įsivertinimo, klasių vadovų metodine grupėmis).

Vertindami veiklą mokykloje, išorės vertintojai dažniausiai vartojo aprašomuosius kokybės epitetus:

- labai gerai, kryptingai, veiksmingai (4 lygis) – taip įvertintą veiklą reikėtų paskleisti už mokyklos ribų;
- gerai, paveikiai, tinkamai (3 lygis) – veiklą, patirtį verta skleisti mokykloje;
- neblogai, patenkinamai, vidutiniškai, nesistemingai (2 lygis) – veikla mokykloje tinkama, bet yra ką tobulinti, verta sustiprinti ir išplėtoti.

Išskiriant mokyklos stipriąsias bei tobulintinas sritis, greta teiginių nurodomi pagalbiniai rodikliai (pvz., 1.1., 2.3. ir t. t.), kuriuos gimnazija gali perskaityti, pasitikslinti, naudodamasi Mokyklų, vykdančių bendrojo ugdymo programas, veiklos teminio išorinio vertinimo, organizuojamo 2021–2022 metais analizuojamos temos „Įtraukiojo ugdymo įgyvendinimo kryptingumas mokyklose, vykdančiose bendrojo ugdymo programas“ vertinimo rodikliais.

Vertinimo sprendimai yra priimti bendru išorės vertintojų komandos sutarimu.

Išorės vertintojų komanda yra įsitikinusi, kad visus rekomenduojamus patobulinimus mokykla gali įgyvendinti veiksmingiau panaudodama vidaus išteklius bei pasitelkdama išorės partnerius.

Išorinio vertinimo metu mokytojai Irena Adomavičiūtė, Aušra Butkūnaitė, Vita Vizbarienė (anglų kalba), Audronė Bičkienė (istorija), Renata Karašienė (muzika), Dalia Radzevičienė (biologija ir

žmogaus sauga), Rita Rakutienė (fizinis ugdymas), Loreta Valainienė (pradinis ugdymas), Laima Valionienė (matematika) sirgo, todėl jų pamokos nestebėtos.

Vertintojų komanda nuoširdžiai dėkoja Panevėžio miesto savivaldybės Švietimo skyriaus vyriausiajai specialistei Kristinai Linkonaitei už pateiktą informaciją apie mokyklą, gimnazijos direktoriui Artūriui Totilui, direktoriaus pavaduotojams ugdymui Danguolei Tamošiūnienei, Simui Greviškiui ir visam gimnazijos kolektyvui už bendradarbiavimą ir svetingumą.

I. MOKYKLOS KONTEKSTAS

Panevėžio Vytauto Žemkalnio mokykla yra „ilgoji“ gimnazija, kurioje mokiniai mokosi pagal pradinio, pagrindinio bei vidurinio ugdymo programas, todėl mokytojai gerai pažįsta mokinius ir gali organizuoti ugdymą atsižvelgdami į mokinių gebėjimus. Gimnazija yra viena iš keturių Panevėžio miesto savivaldybės pavaldumo mokyklų, kuriose taikomi netradicinio ugdymo sampratos elementai ir vienintelė mokykla miesto savivaldybės teritorijoje, kurioje įgyvendinamas Humanistinės kultūros ugdymas menine veikla (meninio ir kultūrinio ugdymo programa patvirtinta 2018 m. rugpjūčio 31 d. gimnazijos direktoriaus įsakymu Nr.V-88-(1.5.). Gimnazija formuoja po 2 klasių komplektus, prieš pradėdami mokytis mokiniai renkasi klasę pagal patinkančią veiklą: vizualiojo meno („a“ klasės) arba 1 scenos menų („b“ klasės), pagal klasės pasirinktą kryptį įgyvendinama Meninio ugdymo programa, klasių vadovų veikla vykdoma pagal parengtą kultūrinę-meninę programą (organizuojamos kryptingos integruotos veiklos). Gimnazijos Metodinės tarybos iniciatyva įkurtas mokyklų, kurios įgyvendina humanistinio ugdymo sampratos elementus per meninę veiklą, klubas „Obuolys“. Klubo nariai mokytojai bendradarbiauja, dalijasi patirtimi.

Gimnazija priklauso Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos ir programos „Kurk Lietuvai“ inicijuotame mokyklų, kurios priima į Lietuvą iš užsienio atvykstančius ar grįžtančius vaikus, tinklui. Parengtas atvykusių / grįžusių iš užsienio vaikų integravimo į gimnazijos gyvenimą algoritmas. 2021–2022 m. m. gimnazijoje mokosi 13 iš užsienio atvykusių mokinių (2 atvykę iš Airijos, 5 – iš Jungtinės Karalystės, 2 – iš Egipto, po 1– iš Vokietijos, Ispanijos, Lenkijos), jiems suformuotos 2 grupės: „U1“ (pradinio ugdymo) ir „U2“ (pagrindinio ugdymo). Gimnazijoje pagal amžiaus tarpsnius parengtos lietuvių kalbos pradinio ugdymo ir pagrindinio ugdymo programos atvykusių / grįžusių mokinių ugdymui. Antraisiais metais šie mokiniai sėkmingai tęsia mokymąsi bendrosiose klasėse. Atvykę / grįžę į Lietuvą mokiniai įtraukiami į gimnazijos gyvenimą per vykdomus projektus, neformalųjį švietimą, renginius.

Išorinio vertinimo metu gimnazijoje dirbo 63 pedagoginiai darbuotojai, ugdyti 625 mokiniai, pagalbą mokiniams teikė pagalbos mokiniui specialistai: socialinė pedagogė (1 etatas), specialioji pedagogė (1 etatas), psichologė (0,25 etato), logopedė (0,75 etato), dirbo 3 mokytojo padėjėjos. Dėl karo Ukrainoje gimnazijoje laikinai mokėsi 52 karo pabėgėlių vaikai, 2 ukrainietės pedagogės įdarbintos mokytojo padėjėjomis (1,50 etato). Gimnazijoje parengtas pagalbos mokiniui algoritmas, jei mokykloje teikiamos pagalbos nepakanka, teikiama švietimo pagalbos tarnybų pagalba. Gimnazijoje mokosi 59 spec. ugdymosi poreikių turintys mokiniai (nedidelių poreikių turi 36; vidutinių poreikių – 16; didelių poreikių – 7). Fizinę negalią turinčių mokinių gimnazijoje paskutinius 2 m. nebuvo. Asmenims, kuriems nustatomas švietimo pagalbos poreikis, sudaromi individualūs ugdymo planai.

Gimnazija bendradarbiauja su socialiniais partneriais: Lietuvos aklujų ir silpnaregių ugdymo centru, Lietuvos autizmo asociacija „*Lietaus vaikai*“, Panevėžio kurčiųjų ir neprigirdinčiųjų pagrindine mokykla, Panevėžio vaiko raidos centru, Panevėžio pedagogine-psichologine tarnyba, dėl mokinių, kurie yra grįžę / atvykę iš užsienio į Lietuvą, sėkmingo ugdymo bendradarbiaujama su Lietuvių namais.

Atsižvelgiant į 2020 m. pabaigoje atlikto gimnazijos veiklos įsivertinimo rezultatus, parengtos ir įgyvendintos dvi kvalifikacijos programos: „*Darnus pedagogų bendradarbiavimas ugdant*

visapusiškai brandžią asmenybę“ bei „*Ugdymo organizavimo įvairovė veikiant kartu*“. Mokyklos informacijoje teigiama, kad įgyvendinus ilgalaikes kvalifikacijos programas gimnazijoje 5 proc. sumažėjo patyčių atvejų, buvo įgyvendinti 95 proc. Vaiko gerovės komisijos ir mokinių susitarimų dėl mokymosi rezultatų, elgesio bei pamokų lankomumo. Skaitmeninių priemonių taikymas pagerino pamokų lankomumą iki 10 proc. STA mokinių apklausos duomenimis, 73 proc. mokinių analizuoja savo mokymąsi, jiems svarbūs mokymosi rezultatai.

Gimnazijos jungiamajame korpuse įengta nuovaža bei neįgaliųjų keltuvas, kuriuo judėjimo negalią turintys asmenys gali pakilti į pirmąjį pastato aukštą. Dėl šios priežasties judėjimą negalią turinčių mokinių mokymas (jeigu tokių bus) gali / turi būti organizuojamas pastato pirmajame aukšte.

2020 m. bei 2021 m. Panevėžio Vytauto Žemkalnio gimnazijos direktoriaus veikla įvertinta labai gerai. Panevėžio miesto švietimo skyriaus pateiktoje informacijoje vertintojams teigiama, kad „*direktorius įvykdė visas užduotis, kai kurių vertinimo rodiklių sutartos reikšmės viršytos*“. Gimnazijos vadovui buvo skirtos 4 užduotys:

1. Įgyvendinant Humanistinės kultūros menine veikla sampratos elementus efektyvinti ugdymą (si) atsižvelgiant į mokinių poreikius;
2. STEAM programos diegimas;
3. Siekiant sveikos, saugios emocinės ir fizinės aplinkos gimnazijoje užtikrinimo tinkamai naudoti ir plėtoti materialinius ir žmogiškuosius išteklius, stiprinti ir gerinti materialinę bazę, ugdymo proceso aprūpinimą, kurti estetinę aplinką;
4. Įgyvendinti Panevėžio m. Tarybos 2021-04-29 sprendimą „*Dėl Panevėžio miesto savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklų tinklo pertvarkos 2021–2025 metų bendrojo plano patvirtinimo*“.

Pastebėtina, kad užduotys yra susijusios su kryptingo mokinių poreikių tenkinimo (1 užduotis), mokymosi prieinamumo ir patrauklumo didinimo (2 užduotis), ugdymo sąlygų gerinimo (3 užduotis), įgyvendinant įtraukiojo ugdymo nuostatas bei siekiant mokyklos pažangos šioje srityje, siekiniais.

II. ĮTRAUKIOJO UGDYMO ĮGYVENDINIMO KRYPTINGUMAS MOKYKLOSE: STIPRIEJI IR TOBULINTINI MOKYKLOS VEIKLOS ASPEKTAI

Panevėžio Vytauto Žemkalnio gimnazijos stiprieji veiklos aspektai

1. Tikslingas, orientuotas į bendruomenės poreikių tenkinimą, išteklių paskirstymas (1.1. – 3 lygis).
2. Gimnazijos bendruomenę telkianti lyderystė (1.2. – 3 lygis).
3. Kryptinga, įgalinanti didinti įtrauktį ir kompleksiskai siekti užsibrėžtų tikslų mokyklos tinklaveika (1.6. – 4 lygis)
4. Tinkami švietimo pagalbos specialistų ir mokytojų padėjėjų vaidmenys įtraukiant į ugdymo procesą skirtingų galimybių, poreikių mokinius (2.1. – 2 lygis, išskirtas aspektas – 3 lygis).
5. Aktyvų dalyvavimą mokymesi skatinantis rėmimasis mokinių patirtimis, patirtinio mokymo(si), užtikrinančio kiekvieno mokinio motyvuotą įtrauktį į žinių įgijimo ir praktinio taikymo procesus, organizavimas (2.2. – 2 lygis, išskirtas aspektas – 3 lygis).

Vytauto Žemkalnio gimnaziją verta pagirti už bendruomenę konsoliduojančių iššūkių priėmimą: humanistinės kultūros ugdymo menine veikla krypties įgyvendinimą bei į Lietuvą atvykstančių / grįžtančių vaikų ugdymą ir integravimą į gimnazijos, miesto, šalies gyvenimą. (1.1. – 3 lygis).

Panevėžio Vytauto Žemkalnio gimnazijos tobulintini veiklos aspektai

1. Sąlygų kiekvieno mokinio supratimui ir giliam mokymuisi sudarymas, organizuojant aktyvų savivaldų mokymąsi (2. 2. – 2 lygis).
2. Mokinio asmeninę pažangą skatinantis grįžtamasis ryšys (2.3. – 2 lygis).
3. Asmeninės pažangos atpažinimas, pripažinimas, stebėjimas ir (įsi)vertinimas, atsižvelgiant į individualias mokinio startines pozicijas, raidos galimybes bei mokymosi uždavinyje numatytus pasiekimus (2.3. – 2 lygis).

III. ĮSIVERTINIMO VEIKSMINGUMO MOKYKLOS PAŽANGAI ĮVERTINIMAS

Gimnazijos veiklos kokybės įsivertinimą, remdamasi Mokyklos, įgyvendinančios bendrojo ugdymo programas, veiklos kokybės įsivertinimo metodika (2016 m.), atlieka (t. y. ir organizuoja, ir vykdo) įsivertinimo grupė, kurią sudaro 5 nariai – po vieną atstovą iš kiekvienos metodinės grupės. Kiti bendruomenės nariai – mokytojai, mokiniai, tėvai – tėra respondentai – atsakinėja į anketų klausimus. Vertintojai pastebi, kad vykdydama šią veiklą gimnazija neišnaudoja galimybių telkti ir aktyvinti bendruomenę, pavyzdžiui, į situacijos analizės duomenų rinkimą ir apibendrinimą įtraukti mokytojų, mokinių, tėvų savivaldos organizacijų atstovus, iš pedagogų, mokinių, tėvų sudaryti focus grupes, kurios tartųsi dėl problemų sprendimo praktinio įgyvendinimo būdų. Tikėtina, kad tokiu būdu įsivertinimas paskatintų visus bendruomenės narius analizuoti ir vertinti esamą situaciją, numatyti veiksmingus pokyčius, rasti sprendimus dėl tobulinimo galimybių. Gimnazijos pedagoginė bendruomenė nerengia detaliųjų rodiklių aprašymų (minimaliai pritaiko įsivertinimo metodikoje pateiktų universalių rodiklių požymius), todėl galima teigti, kad mokykloje nėra konkrečių, būtent šiai ugdymo įstaigai svarbių susitarimų, kokios kokybės ši gimnazija siekia, ko ir kiek iki siekiamybės trūksta. Įsivertindama veiklos kokybę mokykla dažniausiai remiasi formaliomis anketinėmis apklausomis. Šis duomenų rinkimo metodas, orientuotas į pasyvią individualią įtrauktį, tinkamas, tačiau nepakankamas. Įsivertinimo grupei rekomenduotina situacijos analizei taikyti ir kitus metodus (pvz., pokalbius, diskusijas, refleksijas, interviu), kurie skatintų bendravimą, bendradarbiavimą. Gimnazijoje atlikta apklausų / tyrimų, susijusių su įtraukiojo ugdymo įgyvendinimo kokybe (2020 m. – „Pagalba mokiniui, siekiant individualios pažangos“, „Inovatyvių metodų taikymo ir mokinių mokymosi motyvacijos sąsajos“, „Naudotos skaitmeninės mokymo priemonės nuotolinio mokymo metu“; 2021 m. – „Mokinių motyvacijos, kaip kokybiško įsitraukimo į mokymąsi, svarba“, „Nuotolinio ugdymo organizavimas“, „Nuotolinio mokymo privalumai ir kylantys sunkumai“, 2022 m. – „Savalaikis pagalbos mokiniams teikimas“ ir kt.). Direktorius pavaduotojai ugdymui, pagalbos mokiniui specialistai kasmet vykdo tiriamąją veiklą, analizuoja ugdymo situaciją, metodinėse grupėse, Metodinėje ir Mokytojų taryboje aptariami mokinių pasiekimų rezultatai. Darytina išvada, kad gimnazija surenka pakankamai duomenų, reikalingų įsivertinimo išvadoms parengti, veiklos planavimo prioritetams numatyti, su duomenimis supažindinama pedagoginė bendruomenė, tačiau jų panaudojimas mokyklos pažangos, mokinių pasiekimų gerinimo ir ugdymo praktikos tobulinimui nėra pakankamai veiksmingas. Išorinio vertinimo duomenys, ypač susiję su pamokos kokybės vertinimu, rodo, kad nustatytų problemų sprendimo būdai kasdienėje ugdymo veikloje įgyvendinami tik dalies mokytojų. Be to, skirtingų apklausų ir tyrimų rezultatai nėra sisteminami, nenustatomi problemų priežasčių ir pasekmių ryšiai, neanalizuojamas ir nevertinamas rekomendacijų įgyvendinimo lygis ir poveikis ugdymo kokybei. Suprantama, kad 5 asmenų grupei, kuri vykdo įsivertinimą, aprėpti visus veiklos aspektus yra sudėtinga, todėl vertėtų aiškiai apibrėžti įsivertinimo grupės atsakomybes ir funkcijas, orientuojantis į kryptingą įsivertinimo veiklą koordinavimą, t. y. įtraukų veiklų organizavimą, analitinį duomenų apibendrinimą, sisteminimą, išvadų formulavimą.

IV. VERTINAMŲ VEIKLOS SRIČIŲ VERTINIMAS

Vertinimo sritis: LYDERYSTĖ IR VADYBA

Vertinimo lygis: 3

Rodiklis, vertinimo lygis	Vertinimo pagrindimas, apibendrinimas
1.1. Perspektyva ir bendruomenės susitarimai, 3 lygis	<p>Sritis „Lyderystė ir vadyba“ Panevėžio Vytauto Žemkalnio gimnazijoje vertinama gerai.</p> <p>Perspektyva ir bendruomenės susitarimai paveikūs, vizijos bendrumas ir veiklos kryptingumas tinkami ir išskirti kaip stiprieji gimnazijos veiklos aspektai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • gimnazijos vizija orientuota į „mokykla visiems“ nuostatas, išorinio vertinimo metu nustatyta, kad dauguma mokyklos bendruomenės narių supranta įtraukiojo ugdymo svarbą; • mokyklos strateginis, veiklos, ugdymo planai skelbiami gimnazijos interneto svetainėje ir yra prieinami visiems bendruomenės nariams, socialiniams partneriams; • vizijoje fiksuotas teiginys, kad mokykla – „...netradicinio ugdymo krypties gimnazija, įgyvendinanti Humanistinės kultūros ugdymo menine veikla sampratos elementus į bendrąjį ugdymą...“ – bendruomenei žinomas, suprantamas ir priimtinas, nes gimnazija tokia yra jau šiandien; • gimnazijos strateginiuose dokumentuose akivaizdžios įtraukiojo ugdymo idėjos, suplanuotos veiklos orientuotos į nacionalinę ir rajono strategiją, Geros mokyklos koncepcijos nuostatas. Rengiant mokyklos 2020–2022 m. strateginį planą vadovautasi 2013–2022 m. Valstybine švietimo strategija, 2014–2020 m. Panevėžio miesto strateginiu planu; • gimnazijos misijos tekste akcentuoti kiekvieno mokinio asmenybės ūgties siekiai, ugdymo atvirumas ir patrauklumas, organizacijos narių bendruomeniškumas („siekti kiekvieno mokinio individualios pažangos pagal gebėjimus“, „gimnazijos bendruomenės bendravimą bei bendradarbiavimą grįsti demokratijos principais“, „integruoti į visuomenės gyvenimą atvykusių / grįžusių iš užsienio vaikus“) dera su įtraukiojo ugdymo kultūros dimensijos nuostatomis; • STA duomenimis, 80,4 proc. mokytojų pritaria teiginiui, kad gimnazijos vadovai telkia bendruomenę ugdymo pokyčiams; • gimnazija, įgyvendindama įtraukiojo ugdymo politiką, kuria atvirą mokinių įvairovei mokyklą. STA teiginiui „Į mokyklą priimamas kiekvienas vaikas, nepriklausomai nuo jo gebėjimų, tėvų socialinio statuso, negalių ar sutrikimų“ pritaria 91,61 proc. (61,7 proc. pasirinko atsakymą „tikrai taip“, 30 proc. – „lyg ir taip“) 2–4 klasių mokinių tėvų ir 89 proc. (59,5 proc. teiginių patvirtino atsakymu „tikrai taip“, 30 proc. – „lyg ir taip“) 5–8 ir I–IV klasių mokinių tėvų; • siekdama įgyvendinti įtraukiojo ugdymo nuostatas, kurti mokinių poreikius atitinkančią šiuolaikišką aplinką, plėtoti bendradarbiavimą su mokinių tėvais, gimnazija planuojamas priemonės sieja su atvykusių / grįžusių iš užsienio, specialiųjų ugdymo(si) poreikių (toliau – SUP) ir gabių mokinių reikmių tenkinimu, pagalbos kiekvienam mokiniui teikimu, mokytojų profesinių kompetencijų

tobulinimu, analizuoja strateginio, metų veiklos planų įgyvendinimą, pasiektus rezultatus.

Tinkamai įgyvendindama viziją gimnazijos pedagoginė bendruomenė pritaikė ugdymo turinį humanistinės kultūros sampratos, grįstos menine veikla, ugdymui, visose klasėse vykdo kultūrinio-meninio ugdymo programą bei į Lietuvą atvykstančių / grįžtančių vaikų integravimą į gimnazijos, miesto, šalies gyvenimą. Siekiant didesnio veiklos kryptingumo gimnazijai vertėtų numatyti aiškesnius įgyvendinamų uždavinių rezultatų vertinimo kriterijus, nustatyti pasiektų rezultatų poveikį mokinių ir mokyklos pažangai.

Sprendimų pagrindumas tinkamas:

- pokalbiai su gimnazijos vadovais, įsivertinimo grupė patvirtino mokyklos siekį į veiklos perspektyvą nukreiptus veiklos tobulinimo sprendimus priimti atsižvelgiant į įsivertinimo, atliekamų tyrimų (gimnazijos psichologė atlieka mokinių adaptacijos tyrimus, direktoriaus pavaduotojai ugdymui – teminius tyrimus aktualiais veiklos aspektais, pvz., „Pagalba mokiniui, siekiant individualios pažangos“, „Inovatyvių metodų taikymo ir mokinių mokymosi motyvacijos sąsajos“ ir kt.), mokinių pasiekimų rezultatus, mokytojų veiklos įsivertinimo, vadovų veiklos vertinimo, metodinių grupių ataskaitų duomenis. Vertintojai pastebi, kad duomenų gausai stinga sistemingumo, sąryšingumo, pasekmių-priežasčių ryšio nustatymo.

- pokalbis su įsivertinimo grupė, dokumentų analizė atskleidė, kad gimnazijos veiklos kokybės įsivertinimo metu gauti duomenys analizuojami ir pristatomi mokytojų bendruomenei, rengiamos rekomendacijos veiklos tobulinimui, sprendžiama dėl mokytojų profesinių kompetencijų stiprinimo;

- įsivertinimo rezultatai naudojami priimant veiklos tobulinimo sprendimus, rengiant gimnazijos įsivertinimo ir pažangos anketa. Tai pagrindžia gimnazijos dokumentų analizė: 2021 m. pasirinktas tobulinti poreikių pažinimo aspektas, todėl veiklos plane numatytas tikslas – „Ugdymo turinio, veiklų individualizavimas pagal mokinių gebėjimus – mokinių poreikių pažinimas ir veiklos ta kryptimi efektyvinimas“, jį įgyvendinant sukurta mokinio individualios pažangos stebėjimo sistema (toliau – MIP), gimnazijos Metodinė taryba parengė kvalifikacijos programą „Mokinio asmeninės sėkmės kūrimo modelis“. Tobulinimo tikslais gimnazijoje pradėtas vertinti Humanistinės kultūros ugdymo menine veikla sampratos elementų įgyvendinimas.

Planų, programų įgyvendinimas gimnazijoje potencialus:

- susitarimai dėl bendrų planavimo dokumentų padeda gimnazijai užtikrinti veiklų dermę ir kryptingumą: rengiamas 3 metų strateginis veiklos, metinis veiklos, mėnesio veiklos planai, ugdymo planas, ugdymo turinio ilgalaikiai, mokinių individualūs planai, pritaikytų programų, Metodinės tarybos, Vaiko gerovės komisijos, metodinių grupių, klasių vadovų, pagalbos specialistų veiklos planai. Rengiant minėtus planus atsižvelgiama į įsivertinimo išvadas, planai tinkamai dera tarpusavyje, juose matomas mokyklos visiems siekis (strateginiai tikslai „...įgyvendinant Humanistinės kultūros ugdymo menine veikla sampratos elementus ugdyme, siekiant mokinių individualios pažangos“; „atvykusių / grįžusių iš užsienio vaikų mokymas, siekiant individualios pažangos, sėkmingos integracijos į visuomenės gyvenimą...“);

- iš pokalbių, dokumento analizės nustatyta, kad gimnazijos veiklų planavimui sėkmingai naudojamos virtualios aplinkos. Dauguma mokytojų atsakingai dalyvauja įgyvendindami gimnazijos tikslus ir uždavinius: sudaromos

įvairios ilgalaikės ir trumpalaikės mokytojų komandos: ugdymo, strateginio, veiklos plano rengimo, įvaizdžio kūrimo, projektų įgyvendinimo ir kt. grupės. Susitarta, kad informacija apie veiklų įgyvendinimą pateikiama gimnazijos interneto svetainėje;

- strateginiame, veiklos planuose numatytų priemonių įgyvendinimui bendruomenė pasiskirsto atsakomybėmis. Mokytojai susipažino su Geros mokyklos koncepcija, diskutavo apie šiuolaikinės pamokos bruožus, tarėsi dėl mokinių pasiekimų ir pažangos, kiekvieno mokytojo indėlis į gimnazijos tikslų įgyvendinimą analizuojamas mokytojo savianalizės anketoje. Nors pokalbyje Metodinės tarybos nariai teigė, kad dažnai dėl ugdymo kokybės tariaisi formaliose ir neformaliose grupėse, prisiima atsakomybę vykdydami veiklos plano priemones, tačiau vertintojai pastebi, kad įsivertindama veiklą gimnazija nesiremia bendrai sutartu kokybės siekiniu, neišnaudoja galimybių įtraukti visos bendruomenės narius į įsivertinimo procesus, bendros mokyklos veiklos tobulinimo perspektyvos modeliavimą.

Išteklių paskirstymas tikslingas, orientuotas į bendruomenės poreikių tenkinimą ir išskirtas kaip stiprusis gimnazijos veiklos aspektas:

- iš pokalbių su bendruomenės nariais, gimnazijos vadovais, dokumentų analizės paaiškėjo, kad mokymo(si) priemonių gimnazijoje užtenka, finansiniai ištekliai skirstomi skaidriai, aktyviai pasinaudojama projekcinio finansavimo galimybėmis, socialinių partnerių parama;

- 1,2 proc. gyventojų pajamų mokesčio paramos lėšas gimnazija panaudoja aplinkoms atnaujinti, rėmėjų lėšomis skatinami mokytojai ir mokiniai (2021 m. Pažangos premijos už akademinio pažangumo, vizualiojo meno pasiekimus įteiktos 3 mokiniams);

- gimnazijos lėšos panaudojamos lanksčiai, atsižvelgiant į ugdymo proceso aktualijas:

užtikrinant visų mokinių dalyvavimą ugdymo procese, nuotolinio ugdymo metu mokiniai pagal poreikį aprūpinti kompiuterine įranga, įsigyta įranga hibridiniam ugdymui organizuoti;

ugdymo proceso organizavimui pagal Humanistinės kultūros menine veikla sampratos elementus nupirkta priemonių už 4300 Eur;

siekiant užtikrinti tinkamas higienos sąlygas dalyje pradinių klasių, kurios yra pietinėje pusėje, įrengti kondicionieriai;

- 33 kabinetai aprūpinti kompiuteriais ir daugialypės terpės projektoriais ar televizoriais, langų užtemdymu. 6 kabinetuose mokytojai gali naudotis išmaniaja lenta. Dviejuose informacinių technologijų kabinetuose yra 48 kompiuteriai, vienoje kompiuterių klasėje įrengtos 32 darbo vietos, todėl galima dirbti su visa klase vienu metu, pradinių klasių mokiniai naudojami 24 planšetiniais kompiuteriais, skaitykloje yra įrengtos 5 kompiuterizuotos darbo vietos, čia dažnai vyksta lietuvių kalbos ir literatūros pamokos, viktorinos, mokinių darbų parodos. Pradinių klasių korpuso fojė įrengtos interaktyvios grindys, čia kiekvieną pertrauką laiką leidžia pradinių klasių mokiniai. Siekiant skaitmeninio turinio naudojimo nupirkta EDUKA licencijos pradinių klasių mokiniams, „Egzaminatorius“, apklausų platforma www.etest.lt, įdiegta virtuali mokymo(si) aplinka (<https://zemkalniogimnazija.vma.lm.lt>). Gimnazijos vestibulyje veikia interaktyvus informacinis TV. Šiuolaikinių technologijų naudojimas atveria platesnes ugdymo galimybes, aktyvina mokinius, stiprina mokymosi motyvaciją;

- atsižvelgiant į mokinių poreikius, klasėse dirba 3 mokytojo padėjėjai, siekiant paveikios karo pabėgėlių (ukrainiečių) integracijos dirba 2 mokytojos padėjėjos ukrainietės;
- gimnazijos aplinka pagal galimybes pritaikyta visų bendruomenės narių poreikių tenkinimui: turintiems judesio negalią yra pritaikytas įvažiavimas į mokyklą, prie durų įrengta nuovaža, veikia keltuvas, prie pagrindinio įėjimo kūrybiškai pateikta informacinė nuorodų sistema, įrengta treniruoklių-kineziterapijos, choreografijos salė su atskirais persirengimo kambariais mergaitėms ir berniukams, konferencijų salė su židiniu. Dauguma mokinių turi asmeninių daiktų saugojimo spinteles. Bendruomenė džiaugiasi valgykla – skaniu ir sveiku maistu bei jo įvairove;
- lanksčiai išnaudojamos gimnazijos lauko erdvės edukaciniams renginiams organizuoti (Tujų takas, Alyvų kiemelis, skverelis „Po gluosniu“), vidiniame kieme įrengta poilsio zona, dviračių, motorolerių stovėjimo aikštelė;
- jaukios mansardoje esančios patalpos: skaitykla, dailės, užsienio kalbų kabinetai, poilsio ir kamerinių renginių erdvė, yra Salomėjos Nėries auditorija, muziejus. Gimnazija pagal savo išgales kuria patrauklią, estetišką aplinką (išskirtinės dailės, technologijų mokytojų pastangos), puošia ją gėlėmis, mokinių darbais, kurie dažnai slepia sienų įtrūkimus, besilupančius dažus ir pan. Akivaizdu, kad senam pastatui būtina renovacija, kurios gimnazija nepajėgs atlikti be ugdymo įstaigos savininko pagalbos;
- mokytojams ir darbuotojams įrengti poilsio ir pasitarimų kambariai su darbo vietomis;
- STA duomenimis, dauguma (88,5 proc.) mokytojų (57,7 proc. pasirinko atsakymą „tikrai taip“, 30 proc. – „lyg ir taip“) teigia, kad gali naudotis bet kuriame mokyklos kabinete esančiomis priemonėmis. Teiginiui „Mokytojams pakanka priemonių suasmenintam mokymuisi organizuoti“ pritaria 74,6 proc. mokytojų (šis aspektas STA išskirtas kaip santykinai stiprusis gimnazijos aspektas įtraukiojo ugdymo požiūriu), tačiau mokinių skirtybes, kaip pedagoginius išteklius, mokytojų nuomone (STA), moka panaudoti tik 37,9 proc., iš dalies – 28,8 proc. mokytojų;
- STA duomenimis, daugumos (60 proc.) mokytojų nuomone (pritaria iš dalies – 32,7 proc.), į bendras klasės ar mokyklos veiklas įtraukiamas kiekvienas mokinytis nepaisant jo gebėjimų, tačiau įvairia popamokine veikla patenkinti tik dalis mokinių (daliai mokinių nepakanka jaukių, patogių vietų prisėsti, pabūti). Dalies vertintojų kalbintų mokinių nuomone, gimnazijoje galėtų būti didesnė būrelių pasiūla;
- priemonių panaudojimas pamokose potencialus: bendras pamokos aspekto ugdymo(si) aplinkos vertinimo vidurkis – 2,91 (moda – 3) ir tai yra geriausiai įvertintas pamokos aspektas (žr. priedo 1 lentelę). 72,2 proc. stebėtų pamokų (N=54) mokytojai tinkamai ir veiksmingai išnaudojo ugdymo(si) aplinkas. Pamokų stebėjimo protokoluose fiksuota, kad klasių aplinkos jaukios, jose demonstruojami mokinių darbai, dauguma mokytojų naudojo įvairias mokyklos turimas mokymo priemones, pačių pasirengtą dalomąją medžiagą;
- veiksmingas, didinantis mokinių įsitraukimą ir motyvaciją išteklių ir priemonių panaudojimas stebėtas 13 proc. stebėtų pamokų, pvz., 4b kl. lietuvių kalbos, 4b kl. matematikos, 6a kl. geografijos, 6a kl. informacinių technologijų, 9a kl. chemijos, IIIab kl. vokiečių kalbos.

	<p>Vertintojų surinkti ir išanalizuoti duomenys leidžia teigti, kad Panevėžio Vytauto Žemkalnio gimnazijos perspektyva ir bendruomenės susitarimai sudaro tinkamas sąlygas mokyklos pažangai įtraukties visiems sampratos link.</p>
<p>1.2. Lyderystė, 3 lygis</p>	<p>Lyderystė vertinama gerai. Lyderystė mokymuisi nesisteninga, o įsipareigojimas susitarimams tinkamas ir išskiriamas kaip stiprusis gimnazijos veiklos aspektas.</p> <p>Mokyklos lyderiai telkia bendruomenę pokyčiams:</p> <ul style="list-style-type: none"> • gimnazijos vadovai, siekdami užtikrinti savo ugdymo įstaigos konkurencingumą, sustiprinti patrauklumą, pasirinko savito ugdymo kryptį – humanistinės kultūros, grįstos meninės veiklos sampratos elementais, ugdymą. Vadovų iniciatyva parengta ir patvirtinta (2018 m. rugpjūčio 31 d. direktoriaus įsakymu Nr.V-88) Humanistinės krypties ugdymo programa, suformuota „ilgoji“ gimnazija. STA teiginiui „Mokyklos vadovai telkia mokyklos bendruomenę pokyčiams ugdymo srityje“ pritaria 51,9 proc. (pasirinko atsakymą „tikrai taip“) ir 40,4 proc. (pasirinko atsakymą „lyg ir taip“) pradinių klasių mokinių tėvų; 36,7 proc. – 5–IV klasių mokinių tėvų pasirinko atsakymą „tikrai taip“, 46,7 proc. – „lyg ir taip“. Akivaizdus pedagogų vadovų lyderystės pripažinimas – 80,4 proc. mokytojų minėtam teiginiui pritarė be išlygų, 19,6 proc. – pasirinko atsakymą „lyg ir taip“; • gimnazijos vadovai, dalindamiesi lyderyste su iniciatyviais mokytojais, Metodine taryba skatina ir palaiko pedagoginės bendruomenės profesinį tobulėjimą: mokykloje kasmet rengiamos ir įgyvendinamos ilgalaikės pedagogų kvalifikacijos tobulinimo programos, orientuotas į šiandienos švietimo aktualijas ir mokytojams svarbių kompetencijų įgijimą (žr. 1.8. rodiklio aprašymą), stebimas mokytojų kvalifikacijos kėlimas, naudojantis mokytojų savianalizės formų duomenimis (pildomi du kartus per metus) analizuojama, kaip mokytojai įgyvendino asmeninius bei gimnazijos veiklos tikslus. STA teiginiui „Mokyklos vadovai palaiko pedagogų profesinę refleksiją ir tobulėjimą“ pritarė 100 proc. anketavime dalyvavusių mokytojų (tik 7,1 proc. iš jų pasirinko atsakymą „lyg ir taip“); • gimnazijoje periodiškai diskutuojama apie mokinių pasiekimus ir pažangą (plačiau apie tai – 2.3. rodiklio aprašyme). STA teiginiui „Mokyklos vadovai sistemingai ir konstruktyviai diskutuoja apie mokinių mokymosi sėkmes ir problemas“ neprieštarauja nei vienas mokytojas: 83,6 atsakė „tikrai taip“, 14,5 proc. – „lyg ir taip“; • gimnazijos vadovai yra įsipareigoję mokyklai, savo elgesiu demonstruoja humanistinių vertybių puoselėjimą, kuria saugią ir partnerišką atmosferą. Tai patvirtino pokalbiuose su vertintojais kalbėję mokytojai, mokiniai, tėvai. STA teiginiams „Mūsų mokykloje vadovai pagarbiai elgiasi su visais mokytojais ir kitais darbuotojais“ ir „Mūsų mokykloje vadovai pagarbiai elgiasi su visais mokiniais“ pritarė per 90 proc. mokytojų; • atsakinga ir įsipareigojusi lyderystė sudaro tinkamas sąlygas įtraukiojo ugdymo kultūros, politikos ir praktikos įgyvendinimui visais lygmenimis. Teiginį „Mokytojai pasitiki mokyklos vadovais kaip partneriais, pagalbininkais ir patarėjais“ patvirtino 87 proc. pedagogų, (tik 7,1 proc. mokytojų pasirinko atsakymą „lyg ir taip“). Visi apklaustieji pedagogai pritarė teiginiams „Kiekvienas specialistas mūsų mokykloje turi lygias galimybes darbui ir karjerai“ (89,3 proc. pasirinko atsakymą „tikrai taip“, 8,9 proc. – „lyg ir taip“), ir „Krūvis mokytojams

	<p><i>mūsų mokykloje skirstomas skaidriai“ (85,7 proc. – „tikrai taip“, 14,3 proc. – „lyg ir taip“).</i></p> <p>Darytina išvada, kad gimnazijos vadovai pasižymi svarbiausiomis vadybinėmis kompetencijomis: geba organizuoti komandinį darbą, tinkamai komunikuodami įtraukti ir orientuoti darbuotojus į organizacijos tikslų ir ugdymo kokybės siekius, tačiau lyderystė mokymuisi, sietina su mokymo(si) sėkme pamokoje, ugdymo(si) sąlygų sukūrimu, kai kiekvienas mokinys turi galimybių pasiekti tai, ką gali geriausiai pagal savo gebėjimus, nesisteninga ir nepakankamai veiksminga.</p>
1.3. Mokyklos savivalda, 2 lygis	<p>Mokyklos savivaldos veikla vertinama patenkinamai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • gimnazijos valdymo procese sudaromos vidutiniškos sąlygos atstovauti visų bendruomenės grupių interesams: veikia nuostatuose įteisintos Gimnazijos, Mokinių, Mokytojų tarybos, Tėvų komitetas; • Gimnazijos taryba renkama atvirai ir skaidriai: mokytojai renkami Mokytojų tarybos posėdyje balsuojant, tėvus siūlo Tėvų komitetas, mokiniams atstovauja Mokinių tarybos nariai, Gimnazijos tarybos pirmininku išrinktas tėvų atstovas, kuris kartu yra ir direktoriaus pavaduotojas ugdymui. Pokalbyje su vertintojais tarybos nariai teigė, kad jų veiklos, iniciatyvos dažniausios susijusios su ūkiniais klausimais, mokinių laisvalaikiu, t. y. aplinkų atnaujinimu, kiemo apšvietimu, lėšų paieška. Tarybos iniciatyva išgytos spintelės mokinių asmeniniams daiktams, suoliukai gimnazijos fojė, pradinių klasių mokiniams įrengtas popamokinis kabinetas; • Gimnazijos taryba pritaria strateginiam, veiklos, ugdymo planams, tarybos nariams teikiama informacija apie išteklius ir jų paskirstymą, direktoriaus veiklos ataskaitos; • pokalbiuose su išorės vertintojais savivaldos atstovai teigė, kad pripažįstama požiūrių ir nuomonių įvairovė, sprendimai priimami diskusijų metu, gerbiama kiekvieno nuomonė; • Mokinių tarybą sudaro 4 mokiniai, tarybos pirmininke išrinkta gimnazistė Marija, prieš 3 m. atvykusi iš Ukrainos. Į tarybą mokiniai pretenduoja patys, rengia pateiktis. Pažymėtina, kad tie patys 4 Mokinių tarybos nariai yra ir mokinių atstovai Gimnazijos taryboje. Vertintojai pastebi, kad formuodama mokinių savivaldą gimnazija neišnaudoja įtraukiosios lyderystės potencialo galimybių, o Mokinių tarybos atstovavimas mokinių, klasių kolektyvų interesams patenkinamas. Mokinių taryba daugiausiai užsiima renginių, akcijų organizavimu, neformaliojo švietimo poreikių tyrimu, atstovauja gimnazijai Panevėžio miesto renginiuose, dalyvauja Lietuvos mokinių parlamento akcijose. Mokinių tarybos narių iniciatyva diskutuota dėl mokyklinės uniformos nedėvėjimo penktadieniais, savitai organizuotas 2022 m. Kovo 11-osios minėjimas. Pagirtina tarybos narių veikla savanoriaujant, pavyzdžiui, padedant mokiniams, atvykusiems / grįžusiems į Lietuvą, bei karo pabėgėliams iš Ukrainos adaptuotis gimnazijoje, integruotis į miesto, šalies gyvenimą. Vertintojai rekomenduoja peržiūrėti mokinių savivaldos komandos dydį, orientuojantis į tiesioginio atstovavimo mokinio (-ių) interesams galimybes, apsispręsti dėl mokinių savivaldos struktūros ir valdymo modelio (klasių seniūnai neturėtų būti tik informacijos perteikimo tarpininkai), sudarant sąlygas savivaldos nariams spręsti mokiniams aktualias problemas, formuoti jaunimo politiką, mokantis lyderystės ir dalijantis ja ugdytis pilietiškumo kompetenciją bei daryti įtaką mokyklos bendruomenės gyvenimui – nustatyti jos poreikius, siekius,

	<p>galimybes ir prisidėti prie problemų sprendimo bei veiksmingo bendruomenės poreikių tenkinimo. Darytina išvada, kad mokinių savivaldos veiklas vertėtų išplėsti aktyviau įtraukiant mokinius į ugdymo organizavimo, veiklos planavimo, mokyklos įsivertinimo ir kt. procesus.</p> <ul style="list-style-type: none"> • STA duomenimis, gimnazijoje mokytojų ir mokinių bendravimas sudaro palankias sąlygas mokinių savivaldos veiklai: teiginiui „<i>Mokytojai įdėmiai išklauso mano siūlomas idėjas</i>“ pritaria 22,8 proc. 5–8 klasių mokinių (atsakymą „<i>lyg ir taip</i>“ pasirinko 29,8 proc.), atitinkamai atsakė 21 ir 36,1 proc. I–IV gimnazijos klasių mokinių; • savivaldos pateikti siūlymai ir priimami sprendimai yra reikalingi, prisideda prie teigiamų gimnazijos pokyčių, tačiau didesnio poveikio mokyklos gyvenimui nedaro – dažniausiai šie sprendimai kyla iš poreikio atlikti privalomas savivaldos funkcijas – pritari rengiamų planų projektams, finansinių išteklių paskirstymui. <p>Vertintojų surinkti ir išanalizuoti duomenys leidžia teigti, kad mokyklos savivaldos veikla vidutiniška – tik iš dalies atstovauja bendruomenės narių interesus ir patenkinamai aktyvina įtrauktį.</p>
1.4. Veikimas kartu, 3 lygis	<p>Veikimas kartu įgyvendinant įtraukiojo ugdymo praktiką gimnazijoje vertinamas gerai, kolegialus mokymasis vidutiniškas:</p> <ul style="list-style-type: none"> • gimnazijoje vyrauja draugiška bendravimo ir bendradarbiavimo pokalbių kultūra, sudaranti sąlygas sėkmingam įtraukiamam ugdymui. Mokinių tarybos nariai kaip gimnazijos stiprybes išskyrė labai gerus visų bendruomenės narių santykius; • bendruomenės geranoriškumu vienas kitam grįstų santykių puoselėjimą patvirtina ir tai, kad pamokos stebėjimo protokoluose palanki bendradarbiavimo pamokoje kultūra – draugiški tarpusavio mokinių bei mokinių ir mokytojų santykiai kaip stiprusis pamokos aspektas išskirti 53,7 proc. stebėtų pamokų; • bendraujant ir bendradarbiaujant su kolegomis analizuojamos, aptariamoms svarbios ugdymo temos, kartais priimami bendri susitarimai. Aktualiais klausimais (dėl įvairių renginių, konkursų, projektų rengimo ir organizavimo, kvalifikacijos tobulinimo, mokiniams iškilusių mokymosi sunkumų, pagalbos šeimai ir kt.) tariamasi nuolatinėse ir trumpalaikėse darbo grupėse. Bendruomenę sutelkia tradiciniai renginiai, šventės, meninių darbų parodos; • sėkmingą mokytojų bendruomenės kaip profesionalų komandos darbą iliustruoja Metodinės tarybos organizuota respublikinė metodinė konferencija „<i>Šviesus protas ir gera širdis</i>“, įkurtas Lietuvos mokyklų, kurios įgyvendina humanistinio ugdymo sampratos elementus per meninę veiklą, klubas „<i>Obuolys</i>“, parengtos dvi mokytojų kvalifikacijos tobulinimo programos, sukurta Kultūrinio-meninio ugdymo programa; • atvykusių / grįžusių iš užsienio mokinių adaptacija ir integracija rūpinasi visa mokyklos bendruomenė: gimnazijos vadovybė, klasių vadovai, pagalbos mokiniui specialistai, mokiniai savanoriai. Mokytojų, Metodinės tarybos, metodinių grupių posėdžiuose ir neformaliuose susitikimuose mokytojai dalijasi patirtimi dėl atvykusių mokinių ugdymo; • STA duomenimis, teiginiui „<i>Mūsų mokykloje mokytojai visada sulaukia paramos ir emocinio palaikymo iš kolegų</i>“ pritaria dauguma (85,5 proc.), o teiginiui „<i>Bet kada galiu paprašyti kolegų profesinės pagalbos</i>“ – beveik visi (96,4 proc.) mokytojai. Mokytojų bendradarbiavimas ir bendražmogiški santykiai STA išskirti

	<p>kaip santykinai stiprusis gimnazijos aspektas kuriant įtraukią kultūrą, tačiau tik dalis mokytojų pritaria, kad bendradarbiavimui pakanka laiko ir kad mokykloje yra numatytas laikas kartu analizuoti kiekvieno mokinio pažangą, planuoti tolesnį jo mokymąsi.</p> <p>Mokytojų kolegialus mokymasis kartu ir vieniems iš kitų įvairiose grupėse, komandose, neformaliuose susitikimuose vidutiniškas:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 2021 m. dauguma mokytojų dalyvavo Metodinė tarybos parengtose kvalifikacijos tobulinimo programose „<i>Darnus pedagogų bendradarbiavimas ugdant visapusiškai brandžią asmenybę</i>“, ir „<i>Ugdymo organizavimo įvairovė veikiant kartu</i>“; • gimnazijos pirminės informacijos duomenimis, kryptingas mokymasis vyko įgyvendinant kvalifikacijos tobulinimo programos modulį „<i>Profesinių kompetencijų gilinimas rengiantis nuotoliniam ugdymui: kūrybinės dirbtuvės KURK</i>“. Jo metu mokytojai bendraudami ir bendradarbiaudami rengė nuotolinio ugdymo pamokas – tai leido sėkmingai pradėti nuotolinį mokymą; • bendruomenės mikroklimatui gerinti, naujiems gebėjimams ugdytis, veikimui kartu stiprinti, akiračiui plėsti organizuojamos bendros metodinės ir edukacinės išvykos (pvz., 2022 m. vykta į Panevėžio regioninį STEAM atviros prieigos centrą bei į „<i>Šviesos</i>“ ugdymo centrą), siekiant praturtinti ugdymo turinį, vyksta susitikimai su kitų mokyklų mokytojais; • išanalizavus pokalbių medžiagą, Metodinės tarybos, metodinių grupių veiklos dokumentus nustatyta, kad mokymasis drauge, dalijimasis patirtimi nesistemiškas, vyrauja neformalių pokalbių kultūra. Dažniausiai apie sėkmes pasikalbama tarpusavyje, mokyti stebint kolegų pamokas gimnazijoje nėra įprasta praktika: STA duomenimis, teiginiui „<i>Mokykloje įprasta stebėti kitų kolegų pamokas</i>“ pritaria 42,3 proc. mokytojų. <p>Realizuodama įtraukiojo ugdymo nuostatas gimnazija turėtų stiprinti tikslingo ir prasmingo pedagogų bendradarbiavimo kultūrą: mokyti kolegialiai, kartu analizuoti geros pamokos požymius, gilinti supratimą apie šiuolaikinę pamoką, jos planavimą, organizuoti diskusijas metodinėse grupėse, diegti kolegialaus grįžtamojo ryšio principus.</p>
1.5. Bendradarbiavimas su tėvais / globėjais, 2 lygis	<p>Bendradarbiavimas su tėvais / globėjais yra vidutinis. Tėvų į(si)traukimas tinkamas:</p> <ul style="list-style-type: none"> • remiantis pokalbiuose tėvų, mokytojų, pagalbos specialistų pateikta informacija ir gimnazijos dokumentų analize nustatyta, kad tėvų informavimo ir švietimo sistema atitinka tėvų poreikius ir mokyklos specifiką. Gimnazija taiko įvairius tėvų informavimo būdus: gimnazijos interneto svetainę, elektroninį dienyną TAMO, mokyklos „<i>Facebook</i>“ paskyrą, bendraujama telefonu, elektroniniu paštu, socialiniuose tinkluose (klasių vadovai yra subūrę tėvų grupes „<i>Facebook Messenger</i>“ programėlėje), organizuojami tėvų susirinkimai, atvirų durų dienos, individualūs pokalbiai, susirinkimai vykdomi ir nuotoliniu būdu. Pagrindine informavimo priemone išskiriamas e. dienynas, kuriame mokytojai teikia grįžtamąjį ryšį apie mokinių pasiekimus, elgesio, ar kitą, su mokiniu susijusią, informaciją. Vertintojų atsitiktinės atrankos būdu analizuoti e. dienyno įrašai patvirtina šį teiginį; • mokytojai domisi tėvų galimybėmis padėti vaikams augti ir pasiūlo tėvams tinkamus pagalbos ir bendradarbiavimo būdus, kurie padėtų užtikrinti pagal galimybes kiekvieno vaiko poreikius: švietimo pagalbos specialistų ir tėvų atstovų teigimu, organizuojami tikslingi susitikimai su tėvais sprendžiant mokinių

	<p>mokymosi, lankomumo ir elgesio problemas, aptariama mokinių individuali pažanga, adaptacijos tyrimai, organizuojami MTM (mokinys – tėvai – mokytojai) susirinkimai. Vertinimo savaitę gimnazija organizavo susirinkimą būsimųjų pirmokų tėvams;</p> <ul style="list-style-type: none"> • mokytojų ir tėvų bendradarbiavimas palaikant ir skatinant mokinio pažangą bei socialumą yra lankstus: STA duomenimis, teiginiui „<i>Mokykloje mokytojų ir tėvų susitikimai aptariant vaiko pažangą gerina mokymosi rezultatus</i>“ pritarė 61,2 proc. 2–4 klasių tėvų ir 50,8 proc. 5–8, I–IV klasių tėvų (tai santykinai stiprusis mokyklos aspektas įtraukiojo ugdymo požiūriu), teiginiui „<i>Mokykla daro viską, kad naujokai ir jų tėvai mokykloje jaustųsi priimti ir emociškai saugūs</i>“ visiškai pritarė 58,7 proc. 2–4 klasių tėvų ir 41,81 proc. 5–8, I–IV klasių tėvų. Tėvų, patiriančių socialinių ekonominių sunkumų, pritarimas teiginiams yra didesnis lyginant su kitais tėvais; • SUP turintiems mokiniams, iš užsienio atvykusiems / grįžusiems mokiniams mokytojai sudaro atitinkamai pritaikytas, individualizuotas programas ar ugdymo pagalbos planus, kuriuos, mokytojų teigimu, suderina su tėvais. <p>Tėvų į(si)traukimas į vaikų ugdymąsi tinkamas:</p> <ul style="list-style-type: none"> • gimnazijoje sudarytos galimybės tėvams įsitraukti į vaikų ugdymą dalyvaujant savivaldos institucijų (Gimnazijos tarybos, Tėvų komiteto) veikloje, teikti pasiūlymus, iniciatyvas; • iš pokalbių su tėvais, Vaiko gerovės komisijos (toliau – VGK) nariais nustatyta, kad tėvai turi galimybių įsitraukti į gimnazijos veiklą, dalyvauti įvairiuose mokyklos organizuojamuose renginiuose, projektuose. Dalis pradinių klasių mokinių tėvų įsitraukė į sveikos gyvensenos projektus „<i>Sveikatiada</i>“ ir „<i>Sveikata visus metus</i>“. Tėvų komiteto narių nuomone, tėvai turi motyvuoti vaikus mokytis, tačiau dalis jų į vaiko pasiekimų ir pažangos stebėjimą įsitraukia nepakankamai. Dalis tėvų, padėdami spręsti mokinių elgesio problemas, lankėsi pamokose ir kuriam laikui mokinių elgesys pagerėjo. Pavieniai tėvai dalinasi savo patirtimi, kaip spręsti tam tikras SUP mokinių problemas; • vidutinišką tėvų įsitraukimą į vaikų ugdymą(si) ir dalyvavimą gimnazijos veiklose patvirtina STA duomenys: teiginiui „<i>Tėvai yra įtraukti į mokyklos gyvenimą</i>“ pritaria dalis (46,4 proc. 2–4 klasių ir 30,2 proc. 5–8, I–IV klasių) tėvų, teiginiui „<i>Dauguma tėvų aktyviai dalyvauja vaiko ugdyme, tariai siūlo idėjų</i>“ pritaria dalis (24,1 proc.) mokytojų, šis aspektas išskirtas kaip santykinai probleminis įtraukiojo ugdymo požiūriu. Teiginiui „<i>Mūsų mokykloje trūksta įvairesnių bendravimo su tėvais formų (klubų, popiečių, bendrų žygių ir pan.)</i>“ visiškai pritaria 21,2 proc. 2–4 klasių ir 24,5 proc. 5–8, I–IV klasių tėvų. <p>Vertinimo metu surinkti ir apibendrinti duomenys leidžia teigti, kad gimnazijos bendradarbiavimas su tėvais, globėjais yra neblogas, tačiau vertintojų komanda konstatuoja, kad aktyvesnio abipusio grįžtamojo ryšio inicijavimas, naujų bendradarbiavimo su tėvais formų diegimas, tėvų įtraukimas į mokyklos įsivertinimo ir tobulinimo procesus skatintų kryptingą tėvų ir mokyklos sąveiką, veiksmingas tėvų į(si)traukimas padėtų priimti bendrus susitarimus ugdymo kokybės, įtraukiojo ugdymo klausimais.</p>
1.6. Mokyklos tinklaveika, 4 lygis	<p>Mokyklos tinklaveika kryptinga, Tinklaveikos prasmingumas paveikus. Gimnazijos atvirumas, veiksmingi, plečiantys ugdymo(si) galimybes socialiniai ryšiai, įgalinantys didinti bendruomenės narių įtrauktį, kompleksiskai</p>

siekti užsibrėžtų tikslų, vertinami labai gerai ir išskirti kaip stiprusis gimnazijos veiklos aspektas:

- gimnazijos planavimo dokumentuose kryptingai planuojamas partnerystės stiprinimas, plėtojimas: vienas iš gimnazijos strateginių tikslų – „*Naujų tradicinių, kultūrinių, meninių renginių, projektinės veiklos plėtra, bendravimas ir bendradarbiavimas su savito ugdymo įstaigomis (taikančiomis humanistinės kultūros ugdymo menine veikla sampratos elementus), siekiant ugdymo(si) patrauklumo, efektyvumo, inovatyvumo*“, 2022 m. veiklos plano uždavinys – „*Tradicinių, kultūrinių-meninių renginių, projektinės veiklos plėtra bendraujant ir bendradarbiaujant su ugdymo, kultūros įstaigomis*“;

- mokykla atvira miesto, šalies renginiams: gimnazijoje sudarytos sąlygos vykti trims miesto neformaliojo vaikų švietimo užsiėmimams, įrengta Salomėjos Nėries auditorija aktyviai naudojama gimnazijos ir miesto mokinių edukacijoms, vykdomi Lietuvos, rajono renginiai, gimnazijos mokytojų iniciatyva įkurtas šalies humanistinio ugdymo mokyklų tinklas „*Obuolys*“ ir kt.

- mokykla plėtoja partnerystės ryšius įgyvendindama projektus su šalies, rajono, vietos švietimo, kultūros ir kt. įstaigomis: įgyvendinamas projektas „*Matematikos mokau(si) savivaldžiai – mokausi atsakingai*“, skirtas sukurti ir įdiegti šiuolaikišką bei patrauklų mokiniams savivaldaus mokymo(si) modelį matematikos pamokose, siekiant pagerinti 10-os klasės mokinių matematikos mokymo(si) pasiekimus; įgyvendinamo projekto „*Mokyklų aprūpinimas gamtos ir technologinių mokslų priemonėmis*“ pagrindinis uždavinys – „*modernizuoti gamtos ir technologinių mokslų mokymo(si) aplinką*“. Pastebėtina, kad projektų vykdymas sudaro tinkamas sąlygas plėtoti įtraukties galimybes, reaguoti į kintančias aplinkas;

- mokyklos pirminėje informacijoje nurodyta, kad „*ugdomojo darbo kokybę gimnazijoje gerina pamokų vedimas netradicinėse aplinkose. Mokinių ir mokytojų mėgstamos edukacinės erdvės – gimnazijos ir miesto muziejai, bibliotekos, skverai, parkai, Panevėžio moksleivių namai, Panevėžio gamtos mokykla, Panevėžio gyvūnų globos namai, teatrai, įvairiose miesto menininkų kūrybinės dirbtuvės*“. STA duomenimis, 87 proc. pedagogų pritaria teiginiui „*Mokykloje įprasta vesti pamokas bibliotekoje, gamtoje, muziejuje, įmonėse ir t. t.*“. Mokymosi ne mokykloje praktiką pokalbiuose su vertintojais patvirtino mokyklos vadovai, Mokinių, Metodinės tarybos nariai;

- apie kryptingą mokyklos savininko ir mokyklos bendradarbiavimą tikslingai planuojant veiklas informuojama Panevėžio savivaldybės pateiktoje informacijoje. STA duomenimis, 67 proc. pedagogų pritaria teiginiui, „*Mokykla iš savivaldybės visada sulaukia palaikymo ir pagalbos*“, 78 proc. – teiginiui „*Švietimo skyriaus žmonės žino mūsų mokyklos problemas*“.

Gimnazijos bendravimas su socialiniais partneriais paveikus:

- pokalbių su mokyklos bendruomenės nariais duomenimis, gimnazijos bendradarbiavimas plėtojamas mokinių saugumo, kvalifikacijos kėlimo, karjeros planavimo, mokinių asmeninių kompetencijų tobulinimo, mokinių ugdymo(si) tęstinumo kryptimis;

- įgyvendindama Humanistinės kultūros ugdymo programą, kuri padeda jaunam žmogui laisvėti iš išorinių ir vidinių apribojimų, įgalina tapti atsakingu, pilietišku, laisvu ir tolerantišku savo ateities kūrėju, gimnazija bendradarbiauja su humanistinės kultūros ugdymo kryptį pasirinkusiomis Klaipėdos Vydūno, Kauno Juozo Grušo gimnazijomis, sprendžiant atvykusių / grįžusių iš užsienio mokinių

	<p>adaptacijos, ugdymo problemas glaudūs ryšiai palaikomi su Lietuvių namų gimnazija;</p> <ul style="list-style-type: none"> • gimnazijos bendruomenės nariai kalbėdamiesi su vertintojais patvirtino, kad mokytojai, pagalbos mokiniui specialistai nuolat bendradarbiauja su įvairiomis pagalbos vaikui, šeimai institucijomis, kviečiasi specialistus, konsultuojasi, mokosi, tariasi su jais, kartu veikia mokinių įtraukties kryptimi. Sėkmingą įtraukįjį ugdymą lemia glaudus gimnazijos švietimo pagalbos specialistų bendradarbiavimas su šiais socialiniais partneriais: Lietuvos aklųjų ir silpnaregių ugdymo centru, Lietuvos autizmo asociacija „<i>Lietaus vaikai</i>“, Panevėžio kurčiųjų ir neprigirdinčiųjų pagrindine mokykla, Panevėžio vaiko raidos centru, Panevėžio PPT, Panevėžio socialinių paslaugų centru, Panevėžio socialinių reikalų skyriumi ir kitomis organizacijomis. STA teiginiui „<i>Mokyklos bendradarbiavimas su socialiniais partneriais yra labai formalus</i>“ nepritarė 86,4 proc. pedagogų (34,1 pasirinko atsakymą „<i>lyg ir ne</i>“, 52,3 proc. – „<i>tikrai ne</i>“); • pokalbiuose su mokyklos vadovais, mokytojais išsiaiškinta, kad tinklaveikos nauda ir prasmingumas nuolat aptariami įvairaus lygio neformaliuose pokalbiuose. <p>Vertintojų surinkti ir išanalizuoti duomenys leidžia teigti, kad įgyvendinant įtraukiojo ugdymo nuostatas mokyklos tinklaveika yra kryptinga. Mokyklos atvirumas, mezgami socialiniai ryšiai, bendruomenės narių įsitraukimas į kintančią aplinką įgalina didinti įtrauktį ir padeda kompleksiskai siekti užsibrėžtų tikslų.</p>
1.7. Kompetencija, 2 lygis	<p>Pedagogų kompetencija vertinama neblogai. Mokytojams būdingas pozityvus profesionalumas, dauguma jų gerbia mokinius ir laikosi pedagogo etikos, yra tolerantiški, tobulina savo socialinius-emocinius, įtraukiojo ugdymo ir kitus gebėjimus:</p> <ul style="list-style-type: none"> • gimnazijoje įkurtas Alumnų klubas, su buvusiais mokiniais vyksta susitikimai, kuriuose dalijamasi sėkmės istorijomis, organizuojami bendri renginiai, diskusijos, yra įrengtas stendas, kuriame sudėtos alumnų mintys apie gimnaziją. Taip puoselėjami bendruomeniniai ryšiai, mezgamos jungtys tarp kartų, gimnazijos mokiniai ugdomi kultūriškai ir pilietiškai; • gimnazija kartu su Kazickų šeimos fondu jau ketvirtus metus organizuoja 1937 m. laidos abiturientės Aleksandros Kalvėnaitės-Kazickienės atminimo įamžinimo premijos konkursą „<i>Metų mokytojas</i>“. Metų mokytojo rinkimuose iš daugiausiai mokinių balsų surinkusiųjų mokytojų renkamas laureatas; • 55 proc. (N=60) vertintojų stebėtų veiklų kaip stiprusis aspektas fiksuotas teigiamas mikroklimatas ar geri, pagarbūs mokytojų ir mokinių santykiai, STA duomenimis, 90 proc. pedagogų pritaria teiginiams „<i>Mūsų mokykloje mokytojai gerbia kiekvieną mokinį</i>“, „<i>Mūsų mokykloje mokiniai visada pagarbiai bendrauja su mokytojais ir kitais darbuotojais</i>“. 64 proc. apklausoje dalyvavusių 5–8 klasių, 65 proc. – I–IV klasių mokinių pritaria teiginiui „<i>Mokytojai ir kiti darbuotojai yra labai draugiški</i>“, tačiau dalis mokinių ir tėvų, atsakydami į atviruosius klausimus, akcentavo pasitaikančius pavienių mokytojų nepagarbaus bendravimo su mokiniais atvejus; • 72 proc. 5–8 klasių ir 70 proc. I–IV klasių mokinių pritaria STA teiginiui „<i>Mano mokytojai man visada padeda</i>“, mažiau palankiai pastarasis teiginys vertinamas mokinių, kurių šeimos patiria socialinių ekonominių sunkumų, analogiškai šie mokiniai mažiau palankiai vertina teiginį „<i>Mano mokytojams</i>“

	<p><i>patinka man padėti“; 43 proc. 2–4 klasių ir 51 proc. 5–8 klasių tėvų pritaria teiginiui, „Mano vaikas pastebi, kad mokytojai turi savo „numylėtinius“;</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • mokytojai išmano savo ugdymo sritį, mokomuosius dalykus: 83 proc. 2–4 klasių ir 61 proc. 5–8 klasių tėvų pritaria STA teiginiui „<i>Mokytojai geba aiškiai ir suprantamai mokyti vaikus</i>“. 2020–2022 m. gimnazijos strateginiame plane kaip viena iš mokyklos stiprybių išskirta aukšta mokytojų kvalifikacija, kaip silpnybė nurodyta, kad mokytojų darbo kokybė ne visada atitinka turimą kvalifikaciją. 55 proc. stebėtų pamokų organizuotos tradicine poveikio paradigma (žr. priedo 4 lentelę) – mokytojai tiesiogiai vadovavo ugdymo procesui, nesudarė sąlygų aktyviam ir motyvuotam mokinių įsitraukimui, taikė tradicinius mokymo metodus. Ataskaitos priede pateikti apibendrinti pamokos kokybės vertinimai pagal klases (3 lentelė), pagal klasių koncentrus (1 pav.) ir dalykų blokus (2 pav.). <p>Darytina išvada, kad dauguma Panevėžio Vytauto Žemkalnio gimnazijos mokytojų pasižymi profesionaliu pozityvumu, tačiau tik dalis jų geba organizuoti šiuolaikišką, įtraukų, savivaldų mokymąsi.</p>
1.8. Nuolatinis profesinis tobulėjimas, 2 lygis	<p>Nuolatinis profesinis tobulėjimas, orientuojantis į įtraukiojo ugdymo praktikos realizavimą, neblogas. Mokytojų reiklumas sau yra vidutiniškas:</p> <ul style="list-style-type: none"> • iš pokalbių su Metodinės tarybos nariais ir mokyklos dokumentų analizės paaiškėjo, kad mokytojams trūksta aiškių fiksuotų ir visiems priimtinių susitarimų dėl geros pamokos požymių; • pavieniai gimnazijos pedagogai savo patirtimi dalinasi su savivaldybės, šalies kolegomis (Metodinė taryba suorganizavo respublikinę metodinę konferenciją „<i>Šviesus protas ir gera širdis</i>“, vokiečių kalbos, istorijos, geografijos mokytojai patirtimi dalijosi su Panevėžio miesto pedagogais, socialinė pedagogė – su Lietuvos ir miesto kolegomis); • iš pokalbių su gimnazijos bendruomenės nariais, planavimo dokumentų analizės, mokyklos interneto svetainės informacijos darytina išvada, kad gimnazijoje planuojama ir organizuojama nemažai įvairių veiklų, renginių (integruotos pamokos, netradicinės dienos, prevenciniai renginiai ir kt.), tačiau jų kokybė dažniau vertinama kiekybiniu, emociniu, o ne poveikio ugdymui(si) aspektu; • pokalbyje su Metodinės tarybos nariais išsiaiškinta, kad kolegų pamokų stebėjimo praktika gimnazijoje nėra pakankamai išplėta. Tiek vadovai, tiek mokytojai pasitiki vieni kitais, žino, kaip kas dirba, neformaliai aptaria savo veiklą. Vertintojai pastebi, kad apie veiklos kokybę spręsti vertėtų remiantis duomenimis, jos veiksmingumą vertinti pamatuojant kriterijais, ir dar kartą primena, kad gimnazijos strateginio plano SSGG mokytojų darbo kokybės atitiktis turimai kvalifikacijai išskiriama kaip silpnybė; • gimnazijos mokytojai dalyvauja kvalifikacijos tobulinimo renginiuose, tačiau vertintojų komanda pažymi, kad įgytos šiuolaikinės pamokos organizavimo žinios kol kas nėra tapusios kasdiene ugdymo(si) organizavimo praktika: tik 7,4 proc. stebėtų pamokų mokytojai dirbo šiuolaikiškai, t. y. sėkmingai įtraukė visus mokinius, taikė įvairius, skatinančius mokinių aktyvumą mokymo metodus, sudarė palankas sąlygas mokymosi savivaldumui ir kiekvieno mokinio pažangai. <p>Mokytojų atkaklumas ir nuoseklumas įgyvendinant įtraukiojo ugdymo nuostatas yra tinkamas:</p> <ul style="list-style-type: none"> • gimnazijos pedagogai nuolat mokosi, kelia savo kvalifikaciją. Mokytojų ir mokyklos veiklos įsivertinimo rezultatai, pokalbiai su bendruomenės nariais padeda nusistatyti kvalifikacijos kėlimo prioritetus, planuoti mokymus. Pirminėje

	<p>mokyklos informacijoje nurodyta bei pokalbių su Metodine taryba metu patvirtinta, kad 2021 m. parengtos 2 ilgalaikės kvalifikacijos kėlimo programos: „Darnus pedagogų bendradarbiavimas ugdant visapusiškai brandžią asmenybę“, „Ugdymo organizavimo įvairovė veikiant kartu“; 2020 m. – 2 ilgalaikės kvalifikacijos kėlimo programos: „Darnus pedagogų bendradarbiavimas ugdant visapusiškai brandžią asmenybę“, „Kūrybiškos asmenybės ugdymas“. Rengiant ir įgyvendinant kvalifikacijos tobulinimo programas, aktyvinamas metodinių grupių darbas, jas įgyvendinus dažniau organizuojamos integruotos veiklos;</p> <ul style="list-style-type: none"> • priimdama naujai išskylančius iššūkius gimnazijos bendruomenė pasitelkia vidinius ir išorinius resursus: prasidėjus pandemijai, mokyklos virtualioje mokymosi aplinkoje sukurtas kursas „Gimnazijos mokytojai“, kuriame skelbi patarimai, kaip dirbti „Moodle“ aplinkoje, Mokytojų tarybos posėdžių nutarimai, ilgalaikiai planai, neformaliojo švietimo, pasirenkamųjų dalykų programos, pusmečio ar metų mokytojų metodinės ir kitos veiklos ataskaitos. Pandemijos metu įgyvendintas pedagogų kvalifikacijos kėlimo modulis „Profesinių kompetencijų gilinimas rengiantis nuotoliniam ugdymui: kūrybinės dirbtuvės KURK“: nuotolinio ugdymo pamokas mokytojai rengė bendraudami ir bendradarbiaudami; • gimnazijos mokytojų pedagoginės veiklos (savi)analizė yra vykdoma, aptariama su vadovais 2 kartus per metus. Susitinkdami mokytojų kambaryje, metodinėse grupėse, individualiuose susitikimuose mokytojai ir pagalbos mokiniui specialistai dalijasi patirtimis, patarimais, neformaliuosiuose pokalbiuose aptaria savo sėkmės ir nesėkmės istorijas. STA duomenimis, 75 proc. pedagogų patvirtino, kad „Kitų kolegų nuomonė apie mano darbą naudinga“, o 83 proc. pedagogų pritarė arba beveik pritarė teiginiui „Mokykloje veikia paramos naujam darbuotojui sistema“; • pokalbio metu su Metodinės tarybos nariais mokytojai įvardino jiems taikomas skatinimo priemones (bendras išvykas, premijas, padėkas, rinkimus), kurios įkvepia siekti aukštesnio meistriškumo, nuolatinio tobulėjimo. <p>Vertintojų surinkti ir išanalizuoti duomenys leidžia teigti, kad Panevėžio Vytauto Žemkalnio gimnazijoje nuolatinis profesinis tobulėjimas įgyvendinant įtraukiojo ugdymo praktiką yra patenkinamas, reiklumas sau vidutiniškas, o atkaklumas ir nuoseklumas tinkamas.</p>
<p>Stiprieji vertinamos srities veiklos aspektai</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tikslingas orientuotas į bendruomenės poreikių tenkinimą, išteklių paskirstymas (1.1. – 3 lygis). • Gimnazijos bendruomenę telkianti lyderystė (1.2. – 3 lygis). • Kryptinga įgalinanti didinti įtrauktį ir kompleksiskai siekti užsibrėžtų tikslų mokyklos tinklaveika (1.6. – 4 lygis). • Vytauto Žemkalnio gimnaziją verta pagirti už bendruomenę konsoliduojančių iššūkių priėmimą: humanistinės kultūros ugdymo menine veikla krypties įgyvendinimą bei į Lietuvą atvykstančių / grįžtančių vaikų ugdymą ir integravimą į gimnazijos, miesto, šalies gyvenimą (1.1. – 3 lygis).
<p>Tobulintini vertinamos srities veiklos aspektai</p>	

Vertinamos srities rekomendacijos	<p>1. Strateguojant ateities vaizdinį, numatant ugdymo įstaigos perspektyvą, gimnazijai vertėtų galvoti apie veiksnius, lemsiančius humanistinės kultūros įprasminimo, integravimo (gilinant, plečiant) stiprinimo siekiamybę, orientuotis į mokyklos visiems nuostatas.</p> <p>2. Stiprinti lyderystę mokymuisi – įvertinti kvalifikacijos renginiuose įgytų žinių ir gebėjimų poveikį kasdieniam ugdymui, pasitelkti mokytojus lyderius, išnaudoti jų patirtį tikslingai šiuolaikinės pamokos praktikai įgyvendinti.</p> <p>3. Aktyvinti ir plėsti savivaldos organizacijų veiklą kaip galimybę įtraukti organizacijos bendruomenę į aktyvų ir visapusiškai prasmingą gimnazijos gyvenimą.</p>
--	--

Vertinimo sritis: UGDYMAS(IS) IR MOKINIŲ PATIRTYS

Vertinimo lygis: 2

Rodiklis, vertinimo lygis 2	Vertinimo pagrindimas, apibendrinimas
2.1. Ugdymo(si) planavimas, 2 lygis	<p>Ugdymas(is) ir mokinių patirtys Panevėžio Vytauto Žemkalnio gimnazijoje vertinami neblogai.</p> <p>Ugdymo(si) planavimo orientavimas į mokinių įtrauktį, mokinio ugdymosi sėkmę yra neišskirtinis:</p> <ul style="list-style-type: none"> • stebėdami pamokas vertintojai analizavo, ar mokymosi uždavinys orientuotas į dalyko programos rezultatus, kaip numatyti išmokimo siekiniai siejami su mokinių įtraukiančiu aktualių kontekstu, kaip motyvuoja ugdytinius dalyvauti mokymesi, kuria galimybes kiekvienam mokiniui pasitikėti savo jėgomis ir tikėti mokymosi sėkme. Stebėtų pamokų analizė rodo, kad dauguma mokytojų mokymosi uždavinį skelbė, tačiau neįtraukė mokinių į jo formulavimą, negavo grįžtamojo ryšio, ar / kaip mokiniai suprato, koks iššūkis jų laukia. STA duomenimis, 30,3 proc. 5–8 klasių ir 28,4 proc. I–IV klasių mokinių pritaria teiginiui, kad jie kartu su mokytojais aptaria, ką turi išmokti artimiausiu metu, (atsakymą „<i>lyg ir taip</i>“ pasirinko beveik 38 proc. apklausoje dalyvavusių mokinių); • vertinimo savaitės metu vertintojai fiksavo, kad daugumos mokytojų mokymo(si) uždaviniuose numatytos sąlygos, veikla bei išmokimo rezultatas, tačiau išmokimas retai sietas su mokinio asmenine pažanga, pasiekimais ir nepakankamai orientuotas į skirtingus mokinių gebėjimus numatant aiškius kokybinius mokymosi rezultato (įsi)vertinimo kriterijus, sudarančiais potencialias sąlygas kiekvienam mokiniui pasimatuoti savo sėkmę. Ugdymo(si) tikslai, kaip tobulintinas veiklos aspektas, išskirti 16,6 proc. pamokų; • išanalizavus stebėtų pamokų protokolus ir mokytojų pateiktas ugdomosios veikos (pamokos) korteles nustatyta, kad pamokos uždavinys kryptingai diferencijuotas pagal mokinių gebėjimus, pasiekimų lygmenis pavienėse pamokose (pvz., 5a kl. informacinių technologijų, 1a kl. lietuvių kalbos (numatytas konkretus kiekybinis rezultatas SUP mokiniui), 6a kl. geografijos). Dažniausiai pamokos uždavinys buvo bendras visiems (skirtingiems) mokiniams, planuotas siektinas rezultatas orientuotas į kiekybinį išmokimo kriterijų intervalą (pvz.: „... teisingai parašyti bent 4–10 žodžių“, „...atsakys bent į 5, 7, 9 klausimus“), nurodomas minimalus pasiekimų lygis (pvz., „...ištaisys bent 3 savo

klaidas“). 50 proc. pamokų planuotas konkretus siektinas rezultatas be galimybės pasirinkti asmeninį siekinį; 22,2 proc. pamokų išmokimo rezultatas sietas su veiklomis, bet ne mokinių gebėjimais pagal bendrąsias programas;

- STA duomenimis, teiginiams „*Mano vaikas žino, kokius tikslus jis turi pasiekti mokymdamasis*“ pritaria 67,1 proc. 2–4 klasių, 51,6 proc. 5–8 ir I–IV klasių mokinių tėvų; teiginiui „*Mokytojai mano vaikui padeda siekti geriausio rezultato*“ – 60,9 proc. 2–4 klasių ir tik 24,8 proc. 5–8 bei I–IV klasių mokinių tėvų;

- 25,9 proc. stebėtų pamokų apibendrino mokytojas, retai stebėtas mokinių įtraukimas į pamokos uždavinio įgyvendinimo aptarimą. 31,5 proc. pamokų prie uždavinio grįžta formaliai. Dalyje (27,7 proc.) pamokų mokymosi uždavinio įgyvendinimo aptarimas vyko neveiksmingai (aptarta, ko mokėsi, kaip sekėsi ir pan.);

- STA duomenimis, 56,4 proc. mokytojų teigia, kad mokiniai žino savo tikslus, tačiau tik 18,9 proc. mano, kad mokiniams pavyksta analizuoti ir planuoti savo mokymąsi, o 60,4 proc. pasirinko atsakymą „*lyg ir taip*“.

Remdamiesi surinkta informacija vertintojai teigia, kad ugdymo(si) tikslų kokybė vidutiniškai atliepia kiekvieno mokinio poreikius pagal asmenines galimybes siekti pažangos, neskatina mokinių išitraukimo ir aktyvumo.

Mokinių įvairovės pažinimas, galimų kliūčių numatymas, aplinkos be kliūčių modeliavimas yra neblogas:

- vertintojai stebėdami mokyklos erdves bei analizuodami mokyklos pirminę informaciją nustatė, kad pagal galimybes gimnazija keičia aplinkas, pritaikydama jas įvairių poreikių mokiniams: pažymėti laiptai regos negalia turintiems vaikams, įrengta nuovaža, keltuvas, patogios, erdvios bibliotekos ir skaityklos, bendravimo ir valgymo erdvės. STA teiginiui „*Mūsų mokykloje nuolat galvojama, kaip erdves geriau pritaikyti skirtingų poreikių mokiniams*“ pritaria 51,9 proc. mokytojų, dar 37 proc. pasirinko atsakymą „*lyg ir taip*“;

- daugumos gimnazijos bendruomenės narių atvirumą mokinių įvairovei patvirtina STA duomenys: teiginiui „*Mokyklai svarbus kiekvienas vaikas ir kiekvienam suteikiama reikalinga pagalba*“ pritaria 75 proc. mokytojų, teiginiui „*Mūsų mokykloje numatytos pagalbos priemonės grįžusių emigrantų ir imigrantų vaikams*“ – 89,3 proc. mokytojų; 81,8 proc. pedagogų nuomone, jie palaiko ir skatina kiekvieno savo mokinio išskirtinumą ir originalumą; pedagoginius išteklius pamokoje panaudoti, atsižvelgdami į mokinių skirtybes, (pvz. kitakalbystę, negalią), mokytojų nuomone, geba 43 proc. pedagogų (dar 28,8 proc. nėra tikri – pasirinko atsakymą „*lyg ir taip*“). Teiginiui „*Aš su mokiniiais dažnai kalbuosi apie žmonių įvairovę, skirtingas socialines aplinkas, negalią*“ pritarė 57,4 proc. apklausoje dalyvavusių mokytojų (dar 13 proc. pasirinko atsakymą „*lyg ir taip*“). Tai, kad mokykloje sudaromos galimybės kiekvienam mokiniui, patvirtina ir faktas, kad Mokinių tarybos pirmininke išrinkta mokinė, prieš 3 metus atvykusi iš Ukrainos;

- iš pokalbių, dokumentų analizės nustatyta, kad mokinių individualius poreikius siekiama atpažinti ir pripažinti: mokytojai, atsižvelgdami į PPT specialistų rekomendacijas ir išvadas, rengia individualias programas SUP mokiniams, stebi šių mokinių mokymo(si) pažangą, sėkmes ir problemas aptaria VGK. Planuojant ugdymą, yra bendradarbiaujama su mokinių tėvais, mokytojais, švietimo pagalbos specialistais;

	<ul style="list-style-type: none"> • tėvai mokinio individualių poreikių atpažinimą ir pripažinimą vertina patenkinamai: STA teiginiui „<i>Mokytojai stengiasi vienodai gerai dirbti su kiekvienu vaiku, nepriklausomai nuo vaiko gebėjimų ir pasiekimų</i>“ pritaria dalis (49,3 proc.) 2–4 klasių ir tik 15,4 proc. (39,4 proc. pasirinko atsakymą „<i>lyg ir taip</i>“) 5–8 kl. ir I–IV klasių mokinių tėvų (šių klasių tėvų pritarimas teiginiui vertinamas kaip santykinai probleminis gimnazijos veiklos aspektas įtraukiojo ugdymo požiūriu); • mokinių įvairovės pažinimas, galimų kliūčių numatymas, aplinkos be kliūčių modeliavimas kaip stiprusis pamokos aspektas išskirtas 48 proc. pamokų: veiksmingai ir kūrybiškai mokinių įvairovės pažinimo ir ugdymo proceso universalumo principais remtasi 1a, 5a kl. dailės, 1b kl. lietuvių kalbos, 1b kl. šokio, 6a kl. informacinių technologijų, 7b kl. fizikos pamokose, kuriose mokiniams leista rinktis užduotis pagal gebėjimus, dirbti savo tempu, savitai perteiktas ugdymo turinys, sudarytos sąlygos atsiskleisti mokinių kūrybingumui; • STA duomenimis, mokytojai kiekvieno mokinio įsitraukimą ir dalyvavimą ugdymo procese įsivertina vidutiniškai: kad pamokose noriai mokosi dauguma mokinių, pritaria 40 proc. mokytojų (dar 47,3 proc. pasirinko atsakymą „<i>lyg ir taip</i>“), teiginiui „<i>Mano pamokoje silpniesni mokiniai dažnai nespėja ar nesugeba atlikti užduočių</i>“ nepritaria 26,4 proc. mokytojų (35,8 proc. pasirinko atsakymą „<i>lyg ir ne</i>“); 29,6 proc. mokytojų pritaria teiginiui (dar 33,3 proc. pasirinko atsakymą „<i>lyg ir taip</i>“), kad projektiniai, kūrybiniai, eksperimentiniai mokinių darbai yra įprasta mokinių mokymosi veikla, tačiau vertinimo savaitę tik pavienėse pamokose stebėti mokinių praktikos darbai, projekto metodas netaikytas. <p>Pastoliavimas mokiniui ugdymo procese neišskirtinis:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ugdymo turinys pagal mokinių poreikius individualizuojamas mokomųjų dalykų konsultacijose (lietuvių kalbos ir literatūros, rusų, vokiečių, anglų kalbų, istorijos, matematikos, chemijos, fizikos ir biologijos). Abiturientams organizuotos konsultacijos tų mokomųjų dalykų, kurių brandos egzaminus pasirinko laikyti. Atsižvelgiant į mokinių poreikius, atvykusiems / grįžusiems iš užsienio mokiniams organizuojamos papildomos lietuvių kalbos konsultacijos. 2021 m. mokiniams organizuotos 385 konsultacijos, skirtos mokymosi praradimams kompensuoti; • stebėtų pamokų vertinimo analizės duomenys rodo, kad pastoliavimas kaip ugdymo planavimo būdas, kurio metu numatomi edukaciniai sprendimai (pvz., skirtingi metodai, priemonės, aplinkos), padedantys mokiniams išvengti mokymosi kliūčių ir užtikrinantys mokymosi sėkmę fiksuotas 38,9 proc. pamokų. Dažniausiai mokytojų taikyta pagalbos priemonė – individualus konsultavimas (fiksuotas 33,3 proc. pamokų). STA duomenimis, teiginiui „<i>Mokytojai mus dažnai skirsto dirbti porose, grupėse</i>“ visiškai pritaria tik 8,2 proc. 5–8 klasių ir 8,6 proc. I–IV klasių mokinių; • pastoliavimas kaip stiprusis pamokos aspektas išskirtas 24 proc. pamokų. Veiksmingas pastoliavimas stebėtas 7,4 proc. pamokų: 6a kl. geografijos, 8b kl. anglų kalbos, 7a kl. dailės, 2b kl. šokio, tinkamas – 13 proc. pamokų: 1b kl. fizikos, 3a kl. matematikos, 8b, IIab kl. lietuvių kalbos ir literatūros, IIb kl. rusų kalbos, 6a kl. technologijų. Šiose pamokose mokytojai sudarė sąlygas užduočių, atlikimo būdo (poromis, pavieniui), darbo tempo pasirinkimui, ugdymo turinio
--	--

pritaikymui atskiriems mokiniams, papildomų priemonių naudojimui (pvz., daugybės lentelės, schemas, pagalbinės priemonės, kompiuteriai ir kt.);

- informacinių technologijų, kaip tinkamų, padedančių atlikti užduotis pastoliavimo priemonių, galimybės išnaudotos patenkinamai (fiksuota 27,8 proc. stebėtų pamokų). STA duomenimis, teiginiui „*Jei man kyla sunkumų, galiu bet kada pasinaudoti papildomomis priemonėmis (programėlėmis telefone, kompiuteryje ar kt.), kurios man padeda atlikti užduotis*“ pritaria 12,2 proc. 5–8 klasių mokinių (14,5 proc. pasirinko atsakymą „*lyg ir taip*“) ir 21,8 proc. I–IV klasių mokinių (26,3 proc. pasirinko atsakymą „*lyg ir taip*“); 52,7 proc. mokytojų sutiko su teiginiu „*Man pavyksta pasitelkti e. priemones užduotims diferencijuoti*“.

Planavimo lankstumas ir nuoseklumas neblogas:

- planavimo lankstumas ir nuoseklumas kaip stiprusis pamokos aspektas fiksuotas 6 pamokose, pvz: Ib kl. fizikos, 5b kl. matematikos, 6b kl. gamtos ir žmogaus, 2b kl. šokio. Šiose pamokose veiklos padėjo siekti tikslų, papildė viena kitą, mokytojas perkonstravo pamoką priklausomai nuo mokinių pasiekimų. Kryptingai ir nuosekliai suplanuotos, struktūruotos veiklos, nukreiptos į uždavinio įgyvendinimą, padedančios kiekvienam mokiniui pasiekti tikslų stebėtos IIIab kl. vokiečių kalbos, 8b kl. lietuvių kalbos ir literatūros pamokose;

- mokytojai kalbėdamiesi su vertintojais teigė, jog pamokų veiklos ir siektini rezultatai planuojami atsižvelgiant į mokinių poreikius, tačiau STA duomenimis, tik 32,1 proc. mokytojų nepritarė teiginiui, kad „*Paprastai visiems klasės mokiniams skiriu vienodus namų darbus*“, teiginiui „*Namų darbams skiriu tai, ko mokiniai nespėjo išmokyti klasėje*“ pritarė 9,6 proc. mokytojų (17,3 proc. pasirinko atsakymą „*lyg ir taip*“). Daugumoje stebėtų pamokų visiems mokiniams teiktos vienodos užduotys, siūlytos veiklos orientuotos į bendrą klasės lygį;

- pagal galimybes, gimnazija stengiasi pasinaudoti ugdymo plano galimybėmis pritaikant mokymosi laiką ir periodus mokinių ugdymo poreikiams tenkinti: atsižvelgiant į vaikų užimtumą ir galimybes sudaromi pasirenkamųjų dalykų, modulių tvarkaraščiai, pasinaudojama nuotolinio ugdymo patirtimi organizuojant konsultacijas, vyksta netradicinio ugdymo dienos, integruotos pamokos bei projektai, dalyvaujama įvairiose parodose, šventėse, respublikiniuose ir tarptautiniuose konkursuose. Daliai mokinių, lankančių neformaliojo ugdymo įstaigas už mokyklos ribų, sudaryta galimybė nelankyti to dalyko pamokų, taikomos ugdymo proceso intensyvinimo galimybės: mokinio mokymosi laikas išvykose, ekskursijose ir kitais panašiais atvejais, trunkantis ilgiau nei pamoka, perskaičiuojamas į konkretaus dalyko (-ų) mokymosi laiką (pagal pamokos (-ų) trukmę);

- planuojant ugdymo turinį numatoma tarpdalykinė meninio ir bendrojo ugdymo dalykų integracija, atsižvelgiant į humanistinės kultūros ugdymo meninę veiklą sampratą. Į mokomuosius dalykus, klasių vadovų, projektinę, neformaliojo vaikų švietimo veiklą integruojamos prevencinės Sveikatos ir lytiškumo ugdymo bei rengimo šeimai, „Savu keliu“, Žmogaus saugos, Ugdymo karjerai programos. Pagrindinio ir vidurinio ugdymo etninės kultūros bendroji programa integruojama į lietuvių kalbos, menų pamokas, neformalųjį vaikų švietimą bei įgyvendinama per kultūrinę-meninę programą;

- iš pokalbių, dokumentų analizės nustatyta, kad gimnazija domisi buvusių mokinių pasiekimais, didžiuojasi jais, bendradarbiauja organizuodama

esamų ir buvusių mokinių susitikimus ir kt. Specialioji pedagogė domisi ir džiaugiasi SUP mokinių sėkminga karjera.

Švietimo pagalbos specialistų ir mokytojų padėjėjų vaidmenys įtraukiant į ugdymo procesą skirtingų galimybių, poreikių mokinius vertinamas gerai ir išskirta kaip stiprusis gimnazijos veiklos aspektas:

- gimnazija turi subūrusi pagalbos mokiniui specialistų komandą: socialinį pedagogą, specialųjį pedagogą, logopedą, visuomenės sveikatos specialistą ir 3 mokytojų padėjėjus. Specialistų darbo laikas, atliekamos funkcijos, kontaktai yra viešai skelbiami mokyklos interneto svetainėje. Pagalbos specialistų komanda konsultuoja mokytojus, skaito pranešimus bendruomenės nariams, veda užsiėmimus mokiniams, prireikus kviečiasi pagalbą iš išorės, taip padėdama gimnazijos bendruomenei kurti sąlygas, tinkamas mokiniams mokytis jiems palankiausiu būdu;

- švietimo pagalbos specialistų darbo veiksmingumą patvirtina STA duomenys: teiginiui „*Mokykloje visada suteikiama reikalingų specialistų pagalba (specialiųjų pedagogų, logopedų, socialinių pedagogų ir kt.) mokiniams, kuriems jos reikia*“ pritaria 61,4 proc. (dar 33,3 proc. pasirinko atsakymą „*lyg ir taip*“) 2–4 klasių, 50 proc. (dar 37,5 proc. pasirinko atsakymą „*lyg ir taip*“) 5–8 klasių ir I–IV klasių mokinių tėvų. Teiginiui „*Mokykla siekia padėti kiekvienam mokymosi ar elgesio sunkumų turinčiam vaikui*“ pritaria 62,3 proc. (27,9 proc. pasirinko atsakymą „*lyg ir taip*“) 2–4 klasių ir 40 proc. (45,7 proc. pasirinko atsakymą „*lyg ir taip*“) 5–8 klasių ir I–IV klasių mokinių tėvų. Pastebėtina, kad dalyvavimą skatinanti pagalba SUP mokiniams yra santykinai stiprusis gimnazijos veiklos aspektas. 53,8 proc. mokytojų pritaria teiginiui „*Mūsų mokykloje mokiniams teikiama psichologinė-emocinė pagalba yra efektyvi*“ (dar 30,8 proc. pasirinko atsakymą „*lyg ir taip*“);

- mokytojai, švietimo pagalbos specialistai paveikiai bendradarbiauja tarpusavyje. Specialistai teikia rekomendacijas mokytojams, ugdantiems specialiųjų ugdymosi poreikių ar iš užsienio grįžusius / atvykusius mokinius, konsultuoja sudarant individualius pagalbos planus, pritaikytas programas. Mokytojams informacija apie pagalbos mokiniui poreikį, t. y. vaikų įvertinimo išvados, ugdymo programos, rekomendacijos yra prieinamos, skelbiamos gimnazijos virtualioje aplinkoje;

- vertinimo savaitės metu stebėtos 5 pamokos, kuriose kartu su mokytoju dirbo specialusis pedagogas (3 pamokos) ir mokytojo padėjėjas (2 pamokos). Šiose pamokose specialioji pedagogė ir mokytojo padėjėja padėjo ne tik turintiems SUP, atvykusiems / grįžusiems iš užsienio, bet ir kitiems mokymosi sunkumų turintiems mokiniams. Mokytojų padėjėjos, specialioji pedagogė, siekdamos šalinti galimas kliūtis, planuodamos ugdymo procesą bendradarbiauja su mokytojais. Išsakydami nuomonę apie įtraukiojo ugdymo praktiką mokykloje, STA apklausoje 66,7 proc. 2–4 klasių mokinių tėvų pritarė teiginiui „*Specialistų (specialiojo pedagogo, logopedo, psichologo) pagalba mano vaikui labai veiksminga*“, teiginiui „*Kartu su manimi pamokoje dirbantis specialusis pedagogas, mokytojo padėjėjas padeda ne tik specialiųjų poreikių turintiems, bet ir kitiems mokiniams*“ pritarė 48,5 proc. mokytojų;

- pokalbyje VGK nariai teigė, kad pagalbos specialistai, klasių vadovai, mokytojai stengiasi pamatyti kiekvieną vaiką, suteikti reikiamą pagalbą, aptarti mokiniams iškilusias problemas. Tariantis su tėvais, po signalinio trimestro

mokiniam sudaromi individualūs pagalbos planai, numatomos konsultacijos. Individualūs pagalbos planai yra orientuoti į mokėjimo mokytis kompetencijos ugdymą, juose išskiriami mokinių gebėjimai, numatoma, ką reikia tobulinti, teikiamos rekomendacijos tėvams;

- specialioji pedagogė veda pratybas, taip pat dirba kartu su lietuvių kalbos, matematikos mokytojais klasėje, atsižvelgdama į mokinių poreikius, kuruoja mokytojų padėjėjų darbą, bendrauja su tėvais, juos konsultuoja, padeda spręsti iškilusius klausimus. Logopedė veda individualius, pogrupių užsiėmimus (vertintojų vizito metu šios specialistės ir specialiosios pedagogės užsiėmimai pasižymėjo aukšta ugdymo kokybe). Psichologė teikia konsultacijas bendruomenės nariams, atlieka tyrimus, rengia rekomendacijas mokyklos bendruomenės nariams. Socialinė pedagogė pagal problemų pobūdį veda bendravimo įgūdžių užsiėmimus mokiniams, konsultuoja individualiai, padeda spręsti klasių vadovams kylančias problemas, bendrauja su tėvais. Su problemų turinčiais mokiniais sudaromi rašytiniai susitarimai, kur mokinys, tėvai, klasės vadovas, socialinė pedagogė prisiima asmeninius įsipareigojimus problemai spręsti, prižiūrimas įsipareigojimų vykdymas. Pasak socialinės pedagogės, susitarimai veiksmingi, problema išsprendžiama ir nesikartoja. Pagalbos specialistai rengia projektus, siekia kuo daugiau mokinių įtraukti į įvairius konkursus, renginius;

- STA duomenimis, 51 proc. mokytojų (dar 40,8 proc. pasirinko atsakymą „*lyg ir taip*“) teigia, kad „*Mokiniui reikalinga pagalba suteikiama nelaukiant formalių PPT, Vaiko gerovės komisijos išvadų*“;

- vertintojai pastebi, kad plėtojant mokyklos atvirumą, užtikrinant bendruomenės poreikių tenkinimą mokyklai, kurioje turi adaptuotis iš užsienio grįžę / atvykę mokiniai, būtinas visas psichologo etatas (šiuo metu tėra 0,25 etato, taigi psichologė gimnazijoje tedirba tik vieną dieną).

Vertintojų komanda daro išvadą, kad švietimo pagalbos specialistų, mokytojų padėjėjų vaidmenys, planuojant ir įgyvendinant ugdymo procesą sudaro palankias prielaidas sėkmingai įtraukiojo ugdymo praktikai mokykloje ir išskirtas kaip vienas iš stipriųjų mokyklos veiklos aspektų.

Pagalba mokiniui ir šeimai vertinama kaip tinkama:

- gimnazijoje aiškiai susitarta dėl paramos ar pagalbos teikimo mokiniams ir jų šeimoms tvarkos, parengtas pagalbos teikimo mokiniui algoritmas, susitarta dėl pagalbos specialistų, mokytojų, klasių vadovų atsakomybių;

- VGK nariai, kalbėdamiesi su vertintojais, teigė, jog ne tik vaikams, bet ir tėvams stengiamasi teikti visokeriopą pagalbą, pasak specialiosios pedagogės ir socialinės pedagogės tėvai pasitiki pagalbos mokiniui specialistais. Gimnazijos psichologė esant reikalui konsultuoja tėvus, vedė Pozityvios tėvystės užsiėmimus pradinių klasių mokinių tėvams. Prasidėjus mokslo metams tėvai supažindinami su pagalbos mokiniui specialistų funkcijomis. Tačiau pokalbyje su vertintojais dalyvavę 4 klasių mokiniai teigė, kad pagalbos specialistai į jų klasę pasikalbėti nebuvo atėję;

- STA duomenimis, 47,6 proc. (34,9 proc. pasirinko atsakymą „*lyg ir taip*“) 2–4 klasių bei 35,7 proc. (43,8 proc. pasirinko atsakymą „*lyg ir taip*“) 5–8 ir I–IV klasių mokinių tėvų pritaria teiginiui „*Mokykla deda daug pastangų, kad joje visiems būtų gera*“;

	<ul style="list-style-type: none"> • iš pokalbių, dokumentų analizės nustatyta, kad pagalbos mokiniams specialistai kiekvieną rudenį parengia informaciją mokiniams, kur kreiptis iškilus problemoms, gruodžio mėn. – lankstinukus, skirtus tėvams / globėjams / rūpintojams su patarimais, kaip padėti vaikui. Pirmų klasių mokiniai gali lankyti pailgintos dienos grupę, kurioje organizuojamas mokinių poilsis, laisvalaikis, maitinimas, ten dirbančios pradinė klasių mokytojos ir mokytojų padėjęs padeda paruošti pamokas; • gimnazijos 2022 m. veiklos plane nurodoma, kad „<i>ugdymo turinys pagal mokinių poreikius individualizuojamas mokomųjų dalykų konsultacijose</i>“, tačiau mokyklos dokumentų analizės duomenys bei pokalbiai su mokyklos bendruomenės nariais rodo, kad gimnazijoje nepakankamai išplėta mokinių konsultavimo sistema. Mokiniam skiriamos konsultacijos mokytojo-mokinio susitarimo pagrindu tvarkaraščiuose nefiksuojamos; • teikdama pagalbą mokiniams ir šeimai gimnazija organizuoja adaptacinę vasaros stovyklą naujai atvykusiems mokiniams, IV klasių mokinius ir tėvus supažindina su brandos egzaminų, stojimo į šalies universitetus ir kolegijas reikalavimais, skolina kompiuterinę įrangą mokiniams, kurie jos neturi; • gimnazija vykdo mokinių mokymą namie, nuo 2020 m. rugsėjo 1-osios dienos pasirengusi organizuoti vaikų ugdymą(si) šeimoje pagal pagrindinio, vidurinio ugdymo bendrąsias programas; • teikdama pagalbą, gimnazija naudojami ne tik vidiniais, bet ir išoriniais resursais, bendradarbiauja su kitomis institucijomis, socialiniais partneriais: Panevėžio miesto Vaiko teisių apsaugos tarnyba, Socialinės paramos skyriumi, Socialinių paslaugų centru, Pedagogine psichologine tarnyba, Bendruomeniniais šeimos namais, Visuomenės sveikatos biuru, Panevėžio miesto ir rajono policijos komisariatu, gydymo įstaigomis ir kitomis institucijomis. <p>Mokytojams informacija apie pagalbos mokiniui poreikį (vaikų įvertinimo išvados, ugdymo programos, rekomendacijos) yra prieinama, planuojant ugdymąsi ir teikiant pagalbą yra užtikrinamas mokinio asmens duomenų ir asmeninės informacijos konfidencialumas.</p>
2.2. Įgalinantis vadovavimas mokymuisi ir mokinių mokymosi patirtys, 2 lygis	<p>Įgalinantis vadovavimas mokymuisi ir mokinių mokymosi patirtys vertinami vidutiniškai.</p> <p>Įtraukios kultūros kūrimas paveikus, sąlygų supratimui ir giliam mokymuisi sudarymas patenkinamas ir yra tobulintinas veiklos aspektas, o tinkamų sąlygų sudarymas strategiškai taikyti ir įvairiais būdais pademonstruoti žinojimą išskirtas kaip stiprusis veiklos aspektas:</p> <ul style="list-style-type: none"> • stebėtų pamokų aspekto „<i>Vadovavimas kiekvieno mokinio ugdymuisi</i>“ vertinimo vidurkis – 2,6 (moda – 2). Gerai ir labai gerai vertintos pamokos, organizuotos vadovaujantis šiuolaikinės pedagoginės mokymosi paradigmos nuostatomis (vertinimo vidurkis – 4), prasčiau – pamokos, kuriose bandyta dirbti šiuolaikiškai (vertinimo vidurkis – 2,9), prasčiausiai – tradicinės poveikio paradigmos pamokos, kurių vertinimo vidurkis – 2,2 (žr. priedo 1 lentelę); • 38 proc. stebėtų pamokų visų mokinių motyvuojantis įtraukimas į mokymosi procesą išskirtas kaip pamokos stiprybė: 4b kl. matematikos, 5a kl. dailės, 5b, 6a, 8a kl. technologijų, 6a kl. geografijos, 9b kl. fizikos pamokose mokiniai įsitraukė į aktyvų mokymąsi, gebėjo išsikelti / pasirinkti mokymosi tikslą (galutinį išmokimo rezultatą), užduočių atlikimo būdą, susirasti reikiamą

informaciją, prašyti pagalbos. Mokinių tarybos atstovai pokalbyje su vertintojais teigė, kad pamokose dažniausiai gali pasirinkti užduotis pagal sudėtingumą;

- STA duomenimis, 89 proc. pedagogų pritarė teiginiui „*Mano pamokose mokiniai dažnai mokosi bendradarbiaudami porose ir grupėse*“, tačiau tik 26,1 proc. 5–8 klasių, ir 27,3 proc. I–IV klasių apklaustų mokinių patvirtino teiginį „*Mokytojai mus dažnai skirsto dirbti porose, grupėse*“. Tinkamą mokinių bendradarbiavimą tarantis, diskutuojant, dalinantis patirtimis ir ieškant bendrų sprendimų vertintojai fiksavo 1a, 2a kl. lietuvių kalbos, 2b, 3b kl. tikybos, 3b kl. anglų kalbos, 6b kl. rusų kalbos, Ib kl. biologijos pamokose;

- SUP turintiems mokiniams, ugdomiems bendrojo ugdymo klasėse pagal pritaikytą arba individualizuotą programą, suprasti naują medžiagą, atlikti užduotis, minimizuoti trukdžius pamokose padeda mokytojas ir / ar klasėje dirbantis mokytojo padėjėjas. Beveik visose stebėtose pamokose šie mokiniai įtraukti į bendras klasės veiklas, motyvuoti, pastebėtos ir skatintos jų pastangos.

Sąlygų kiekvieno mokinio supratimui ir giliam mokymuisi sudarymas, organizuojant aktyvų savivaldų mokymąsi, vertinamas patenkinamai ir yra tobulintinas mokyklos veiklos aspektas:

- 91 proc. mokytojų, dalyvavusių STA apklausoje, pritaria teiginiui „*Ruošdamasis pamokai numatau galimybes mokytis skirtingais būdais (žodiniu, vaizdiniu, kinesteziniu ar kt. būdu)*“, tačiau tik 24 proc. 5–8 klasių ir 36 proc. I–IV klasių mokinių patvirtina teiginį „*Galiu pasirinkti, koku būdu pristatysiu savo atliktą darbą (žodžiu, raštu, piešiniu ir kt.)*“;

- stebėtų pamokų analizė rodo, kad mokiniams retai sudarytos sąlygos pademonstruoti savo mąstymą, gebėjimus, įgūdžius: mokiniai menkai skatinti vizualizuoti ir paaiškinti savo mąstymą, demonstruoti įgūdžius, klasifikuoti ir sisteminti žinias. Savivaldaus mokymosi galimybes 55 proc. pamokų riboja mokytojo dominavimas;

- nors pirminėje mokyklos informacijoje, aptariant sėkmingas patirtis, kurios padeda siekti geresnių mokinių pasiekimų ir pažangos, teigiama, kad „*...labai svarbu < ... > parinkti reikiamus metodus, pritaikyti kiekvienam vaikui pagal jo gebėjimus ir poreikius, atkreipiant dėmesį į spec. poreikių mokinius, atvykusius / grįžusius į Lietuvą*“, tačiau 73,2 proc. ugdomųjų veiklų planavimo kortelėse numatyti bei stebėtose pamokose taikyti mokinių aktyvumą, mokymosi savivaldumą menkai skatinantys metodai ir būdai: kartojimas, aiškinimas, demonstravimas, individualus darbas. Pastebėtina, kad dalis mokytojų organizavo grupių, porų darbą, tačiau ne visada sėkmingai: dažnai parinktos netinkamos bendradarbiauti užduotys, netaikytos grupių darbo strategijos, neužtikrintas kiekvieno grupės nario įveiklinimas, indėlis į bendrą veiklos rezultatą.

Sąlygų sudarymas strategiškai taikyti ir įvairiais būdais pademonstruoti žinojimą vertinamas gerai ir yra stiprusis gimnazijos veiklos aspektas:

- gimnazija atsižvelgdama į mokyklos bendruomenės meninio ugdymo poreikius ir mokyklos galimybes formuoja scenos ir vizualiojo meno klases; vykdoma Kultūrinio-meninio ugdymo programa, kurią rengia klasės vadovai kartu su bent vienu menų mokytoju bei 2–3 dalyko mokytojais. Mokiniai, dalyvaudami šiose veiklose, turi galimybių gilinti savo žinias, tobulina pažintines kompetencijas ir ugdosi vertybines nuostatas;

- sąlygų sudarymas strategiškai taikyti ir įvairiais būdais pademonstruoti žinojimą kaip stiprusis pamokos aspektas fiksuotas 26,7 proc.

stebėtų veiklų: geri mokinių savarankiško darbo įgūdžiai, savivaldumas (gebėjimas savarankiškai dirbti ir siekti pažangos) stebėtas 4b kl. matematikos, 5b kl. lietuvių kalbos ir literatūros pamokose, 2b kl. neformaliojo švietimo „*Mažieji improvizatoriai*“ užsiėmime; 2b kl. matematikos, 6b kl. rusų kalbos pamokose tinkamai ugdyta mokėjimo mokytis kompetencija; 6a kl. anglų kalbos, 1ab kl. lietuvių kalbos ir literatūros pamokose sudarytos galimybės rinktis užduotis, jų atlikimo būdą; 1a kl. pasaulio pažinimo, 3b kl. anglų kalbos, 3b kl. tikybos, 1b kl. rusų kalbos, 11ab kl. lietuvių kalbos ir literatūros, 7ab kl. integruotoje rusų ir vokiečių kalbų pamokoje sudarytos tinkamos sąlygos kiekvienam mokiniui pritaikyti žinias, pasiremti savo patirtimi;

- dalyvavimas projektuose, kryptinga tinklaveika, optimalus išteklių paskirstymas, kuriamas atviras STEAM prieigos centras, sudaro tinkamas sąlygas visiems ir kiekvienam mokiniui pritaikyti turimas žinias strateguojant, planuojant, kuriant, konstruojant, modeliuojant, prognozuojant, ieškant problemų sprendimo būdų ir kt. Mokiniams sudarytos galimybės prisidėti prie Darnaus vystymosi tikslų įgyvendinimo ir plėtojimo gimnazijos lygmenyje: Mokinių tarybos nariai, klasių kolektyvai gamino depozito dėžes, klasėse eksponuojami mokinių darbeliai iš antrinių žaliavų, ant palangių auginami pačių mokinių pasodinti augalai.

Įtraukios kultūros kūrimas vertinamas gerai:

- pozityvus mokinių elgesys formuojamas, vertybinės nuostatos ugdomos taikant mokinių skatinimo būdus. Gimnazijos vadovų iniciatyva įgyvendinamas Kazickų šeimos fondo projektas-konkursas: 1937 m. laidos abiturientės Aleksandros Kalvėnaitės-Kazickienės atminimo įamžinimo premijų skyrimas mokiniams. Projekto darbo grupė įvertina mokinių mokymosi rezultatus, savanoriškos meninės ir visuomeninės veiklos gimnazijoje pasiekimus, išrenka geriausius metų mokinius ir jų darbus rekomenduoja premijoms; atkreipiamas dėmesys ir į mokinius, kurie kuria pozityvų gimnazijos įvaizdį, prisideda prie gimnazijos bendruomenės teigiamo mikroklimato formavimo. Pavasarį švenčiama Bendruomenės diena, kurios metu skiriama Danutės ir Gabrieliaus Žemkalnių premija gabiausiems gimnazijos mokiniams, išsiskiriantiems aukščiausiais pasiekimais. 2022 m. buvo apdovanoti 4 mokiniai, 2021 m. – 4 mokiniai, iš kurių 3 yra atvykę / grįžę į Lietuvą;

- plėtojamos savanorystės veiklos, mokiniai savanoriai globoja į gimnaziją iš kitų šalių atvykusius mokinius, padeda jiems integruotis klasių kolektyvuose, pamokose ir popamokinėje veikloje;

- siekiant, kad kiekvienas mokinys jaustųsi vertingas, mokyklos erdvės puošiamos mokinių darbais, padėkomis, taurėmis, klasėse eksponuojamos padėkos, laimėjimai, gauti įvairiuose konkursuose;

- gimnazijoje įgyvendinami įvairūs projektai ir programos, padedančios kiekvienam bendruomenės nariui jaustis vertingu, reikalingu ir saugiu: pvz., programa „*Lytiškumui ir pasirusimui šeimai ugdymas*“, inicijuota Panevėžio miesto savivaldybės visuomenės sveikatos biuro, projektas „*Tolerantiškas apsikabinimas*“, skirtas Tolerancijos dienai paminėti, penktų klasių mokinių projektas „*Atrask, pažink, pajausk*“, skirtas būsimųjų penktokų adaptacijai, projektas „*Sveikata visus metus*“, skirtas formuoti bendrą sveikatos suvokimą, paroda „*Aš – toks, Tu – kitoks ir pasaulis tampa spalvotas*“, pasirinkta ilgalaikė socialines ir emocines kompetencijas ugdančią prevencinę programą „*Savu keliu*“, kurios įgyvendinime dalyvauja visa mokyklos bendruomenė: 1–8, I–IV kl.

mokiniai, jų tėvai (globėjai), mokytojai, švietimo pagalbos specialistai, kiti mokykloje dirbantys darbuotojai bei socialiniai partneriai;

- STA duomenimis, 52,6 proc. 5–8 klasių ir 57 proc. I–IV klasių mokinių pritarė teiginiui „*Mokytojai įdėmiai išklauso mano siūlomus idėjas*“, analogišką teiginį patvirtino ir 96 proc. apklausoje dalyvavusių mokytojų. Mokinių tarybos atstovai teigė, kad elgesio gimnazijoje taisyklės žino, joms pritaria. Išorinio vertinimo metu nei per pamokas, nei per pertraukas nefiksuota nederamo mokinių elgesio apraiškų. Pirminio vizito metu Mokinių tarybos nariai kaip gimnazijos stiprybes išskyrė labai gerus visų bendruomenės narių santykius (paminėjo, kad labai maloni virėja, rūpestingos rūbininkės, atviri ir nuoširdūs yra visi mokyklos vadovai, visada miela bendrauti su socialine pedagoge). Mokiniai noriai kalbėjo apie labai profesionalius dailės, istorijos, informatikos, fizikos mokytojus;

- pirminėje mokyklos informacijoje nurodoma, kad ryškiausi pedagoginės veiklos pokyčiai stebimi ugdomosiose veiklose – „*tarpusavio santykių kūrimas akcentuojant pagarbą unikalumui, nepaisant socialinių skirtumų, neprimetant savo požiūrio ar gyvenimo būdo*“. Šią informaciją patvirtino Mokinių, Gimnazijos tarybų nariai, tėvai pokalbiuose su vertintojais bei STA duomenys. Nors 94 proc. mokytojų teigia, kad „*Mūsų mokykloje drausmės palaikymo politika daugiau remiasi pozityvaus elgesio skatinimu nei bausmėmis*“, tačiau atsitiktinės atrankos būdu analizuoti 7a, Ia, IIa, IIIa, IVb klasių įrašai TAMO e. dienyne rodo, kad mokytojai nepakankamai dažnai pagiria, pasidžiaugia mokinio pažanga, pasiekimais. (Pagyrimų / pastabų skiltyje – 13 proc. pagyrimų, 87 proc. pastabų);

- įtraukiosios kultūros kūrimas kaip stiprusis pamokos aspektas fiksuotas 53,3 proc. pamokų, kaip tobulintinas – tik 1,6 proc. pamokų. Minėtose pamokose 3 lygiu įvertinta 59,4 proc., 4 (aukščiausiu) lygiu įvertintos 5 pamokos (15,6 proc.). 3 stebėti užsiėmimai lygiais nevertinti, bet įtraukios kultūros kūrimas juose išskirtas kaip stiprusis pamokos aspektas (2a kl. spec. pedagogo užsiėmime, 2b kl. neformaliojo švietimo „*Mažieji improvizatoriai*“ užsiėmime, 7b kl. klasės valandėlėje). Itin geri mokinių tarpusavio, mokytojo ir mokinių santykiai fiksuoti 1b kl. lietuvių kalbos, 3a, 6a, IIb kl. anglų kalbos, 5b, IIab kl. informacinių technologijų, 9b kl. rusų kalbos, 6a kl. istorijos pamokose. Kiekvienas mokinys buvo vertingas, svarbus 5a kl. dailės, 6b kl. rusų kalbos pamokose, 2a kl. spec. pedagogo užsiėmime. Šiose pamokose pagarba ir pasitikėjimas, įsiklausymas ir išklausymas, palankus mikroklimatas sudarė paveikias sąlygas įtraukiosios kultūros kūrimui, kiekvieno mokinio ūgčiai.

Apibendrinus vertintojų surinktus ir išanalizuotus duomenis galima teigti, kad stebėtose pamokose vyraujant tradicinei mokymo (poveikio) paradigmam, nekurtas judrus, aktyvus, veiklus mokymosi procesas, mokiniams retai sudarytos tinkamos sąlygos pasirinkti užduočių atlikimo būdą, priemones, surasti reikiamą informaciją, kritiškai mąstyti, aptarti savo mokymąsi. Sąveikos ir mokymosi paradigmos pamokose mokinių įtraukai, aktyvumui, mokymosi savivaldumui sudarytos palankios sąlygos. Pagirtinos gimnazijos pastangos didinti kiekvieno mokinio įsitraukimo, saviraiškos galimybes skatinant dalyvauti įvairiose popamokinėse veiklose, savanoriauti, sieti mokymąsi su asmenine patirtimi, kurti.

<p>2.3. Vertinimas ugdant ir rezultatai, 2 lygis</p>	<p>Vertinimas ugdant ir rezultatai yra vidutiniški. Pasiekimų vertinimas mokinių įvairovėje neišskirtinis:</p> <ul style="list-style-type: none"> • mokinių pasiekimų ir pažangos vertinimas yra įteisintas gimnazijos 2021–2022 ir 2022–2023 mokslo metų pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų ugdymo plane, direktoriaus įsakymu patvirtintoje Panevėžio Vytauto Žemkalnio gimnazijos mokinių pasiekimų ir pažangos vertinimo tvarkos apraše; • formaliai gimnazijoje yra susitarta dėl kiekvieno mokinio pasiekimų ir pažangos vertinimo, tačiau stebėtose pamokose tik dalis mokytojų tikslingai stebėjo išmokimą, tinkamai organizavo įsivertinimą ir naudojosi jo rezultatais tolimesniam mokymui(si) planuoti, pavieniai – teikė asmeninę pažangą skatinantį grįžtamąjį ryšį. Vertintojų stebėtų pamokų (N=54) vertinimo ugdant aspekto vertinimo vidurkis – 2,3 (moda – 2), iš jų minėtu aspektu 4 (aukščiausiu) lygiu įvertinta 5 proc. pamokų, 3 lygiu – 21,7 proc. pamokų (apibendrinto vertinimo ugdant duomenys pateikti priedo 1 lentelėje). Vertintojai pastebi, kad vertinimo procesas turėtų būti suprantamas kaip neatsiejama mokymosi dalis, auginanti tikėjimą mokinio galiomis, užtikrinanti mokymo(si) kryptingumą, atlikti pagrindinę vertinimo paskirtį – <i>„padėti mokiniui pasitikrinti mokymosi pažangą, nustatyti jo pasiekimus ir, palyginus su bendrosiose programose nustatytais pasiekimų lygiais <...> padėti priimti sprendimus dėl tolesnio mokymosi ar veiklos“</i>¹; • mokyklos pirminėje informacijoje nurodoma, kad <i>„dalyko mokytojas skatina mokinius rašydamas kaupiamuosius balus“</i>, pokalbiuose mokytojai teigė, kad naudoja kaupiamąjį vertinimo sistemą, tačiau stebėtose pamokose kaupiamuoju vertinimu mokinių pasiekimai ir pažanga vertinti itin retai, paveikliai šis vertinimas taikytas tik Ib kl. biologijos pamokoje. Darytina išvada, kad gimnazija nepasinaudoja galimybe kaupiamuoju vertinimu įtraukti, aktyvinti, motyvuoti mokinius, pripažinti jų asmeninę pažangą; • pasiekimų vertinimas mokinių įvairovėje kaip stiprusis aspektas įvardintas 25 proc. stebėtų pamokų. Šiose pamokose vertinimo procese buvo aktyvūs mokiniai ir mokytojai, aiškūs (įsi)vertinimo kriterijai sieti su pasiekimų lygiais (1a, 3a kl. pasaulio pažinimas, 3a kl. matematika, Ib kl. chemija, IIIab kl. vokiečių kalba), nuolat taikyta individuali refleksija padėjo kiekvienam mokiniui tobulėti, dirbti kryptingai (8b kl. anglų kalba). Nors STA duomenimis, 61 proc. 5–8 klasių ir 68 proc. I–IV klasių mokinių patvirtino teiginį <i>„Mokytojai visada pasako, kaip bus vertinamos užduotys“</i>, tačiau tik 12 proc. 5–8 klasių ir 21 proc. I–IV klasių mokinių pritarė teiginiui <i>„Galiu pasirinkti užduotį, už kurią gausiu pažymį“</i>. Verta atkreipti dėmesį į tai, kad stebėtose pamokose mokytojai dažniausiai nurodė kiekybinius įsivertinimo kriterijus – akcentuotas užduočių atlikimo kiekis, o ne kokybė. Aiškūs, su mokiniams aptarti, į konkretų išmokimo rezultatą orientuoti (įsi)vertinimo kriterijai sudarytų sąlygas kiekvienam mokiniui tinkamai analizuoti ir vertinti savo pažangą, naudojantis įsivertinimo duomenimis siekti optimalios asmeninės sėkmės; • vertinant pamokose dominavo mokytojai: stebėjo mokinių veiklą, užduočių atlikimą, taisė klaidas, konsultavo. Formuojamojo vertinimo galimybės
--	---

¹ Lietuvos respublikos švietimo įstatymo pakeitimo įstatymas, 2011 kovo 17 d. Nr. XI-1281, Vilnius

(mokymosi savistabos skatinimo, klydimo priežasčių išsiaiškinimo, klausimų strategijos, abipusio grįžtamojo ryšio taikymo) dažniausiai neišnaudotos. 9,3 proc. stebėtų pamokų (1a, 1b kl. lietuvių kalbos, 1a kl. pasaulio pažinimo, 7ab kl. integruotoje rusų ir vokiečių kalbų pamokoje, 3a kl. matematikos) sudarytos tinkamos sąlygos mokiniams būti aktyviais vertinimo dalyviais: vertinti draugų ar įsivertinti savo darbus. Veiksmingas, skatinantis įsitraukti į ugdymosi procesą neformalusis vertinimas stebėtas 1 kl. logopediniame užsiėmime ir 7a kl. klasės valandėlėje;

- mokinių įsivertinimui naudoti veidukų paveikslėliai, rankos nykštys, spalvoti lapeliai, „sėkmės laiptukai“, įsivertinimo lapai ir kt. Šie įsivertinimo būdai, kaip signalizuojantis grįžtamasis ryšys, yra tinkami, tačiau nepakankami: įsivertinimo duomenys turėtų skatinti mokinį kritiškai reflektuoti apie savo mokymąsi, padėti priimti sprendimus dėl tolesnio pažangos siekio, mokytojui – apsispręsti dėl tikslingo tolimesnio mokymosi organizavimo (pvz., diferencijavimo, individualizavimo, suasmeninimo, grįžimo prie nesuprastų, neišmoktų dalykų, paveikių mokymosi metodų taikymo ir pan.).

Pažangą skatinantis grįžtamasis ryšys vertinamas vidutiniškai ir yra tobulintinas mokyklos veiklos aspektas:

- mokytojų, švietimo pagalbos specialistų teigimu, gimnazijoje vyksta pokalbiai tėvai-vaikas-mokytojas, pradinėse klasėse mokinių pažanga fiksuojama vaiko aplanke, vyresnėse klasėse – MIP lapuose. Šių dokumentų pildymas nurodant planuojamą pažymį, lūkesčius, abstrakčius tikslus ir aptarimas kartą per trimestrą ar pusmetį nepakankamai veiksmingi – grįžtamasis ryšys teikiamas per vėlai (po kelių mėnesių), kai mokiniams, nepatiriantiems mokymosi sėkmės, išmokimo spragų ir problemų gausą įveikti tuo pat metu mokantis kitas temas yra labai sudėtinga;

- periodiškai informacija tėvams ir mokiniams teikiama naudojantis TAMO dienynu: mokytojai rašo komentarus (kokias priemones atsinešti, už ką įrašytas pažymys, pateikiama informacija apie praleistas pamokas, elgesį ir kt.), pastabas, pagyrimus SMS, „Messenger“ žinutes, tačiau tėvų reakcijos į gautą informaciją mokykla ne visada sulaukia. Gimnazijai vertėtų kurti abipusio grįžtamojo ryšio kultūrą, skatinti tėvus bendradarbiauti, kartu su mokytojais aptarti pagalbos besimokančiam vaikui teikimą;

- STA teiginiui „Mokytojų taikomi vertinimo būdai padeda vaikui suprasti savo sunkumus ir siekti geresnių rezultatų“ pritarė 82 proc. 2–4 klasių, 63 proc. 5–8 klasių ir I–IV klasių tėvų. Tėvai, kurių vaikai gauna specialiąją pedagoginę pagalbą, lyginant su kitais tėvais, teiginį vertina prasčiau (standartizuotas vidurkių skirtumas –0,28). Nors 94 proc. apklausoje dalyvavusių pedagogų patvirtino STA teiginį „Mano vertinimo sistema padeda kiekvienam mokiniui daryti pažangą“, tačiau vertintojai pažangą skatinantį grįžtamąjį ryšį kaip tobulintiną aspektą išskyrė 33,3 proc. stebėtų pamokų, kaip stiprųjį – tik 6,7 proc., iš jų 4 (aukščiausiu) lygiu įvertinta 1,7 proc. pamokų. Paveikiausiai grįžtamasis ryšys teiktas 7a kl. dailės pamokoje, tikslingai (per dialogą vertinant, nuolat taisant klaidas, skatinant mokinių pažangą) – 2b, IIa kl. matematikos, Iab kl. lietuvių kalbos ir literatūros pamokose.

Vertintojai akcentuoja, kad grįžtamasis ryšys naudingas tik tada, kai jis teikiamas laiku, yra informatyvus, asmeniškasis ir skatina kiekvieną mokinį siekti asmeninės pažangos;

Asmeninės pažangos atpažinimas, pripažinimas, stebėjimas ir (iši)vertinimas, atsižvelgiant į individualias mokinio startines pozicijas, raidos galimybes bei mokymosi uždavinyje numatytus pasiekimus išskiriamas kaip tobulintinas veiklos aspektas:

- mokyklos dokumentų analizė bei pokalbiai su bendruomenės nariais leidžia daryti išvadą, kad gimnazijoje pažanga tapatinama su pasiekimais – pažymiu. Mokyklos pirminėje informacijoje teigiama, jog „*gimnazijoje yra susitarta, kad mokinys daro pažangą, jei išlaiko savo mokymosi lygį ar nukrenta / pakyla vienu balu*“. Vertintojai pažymi, kad mokyklos bendruomenei reikėtų grįžti prie pažangos sampratos išgryninimo, orientuojantis į tai, kad vienas iš svarbiausių pažangos kriterijų yra pastangos, o kiekvieno mokinio pažanga, priklausomai nuo jo gebėjimų, startinės mokymosi pozicijos, neturėtų būti vertinama pagal pasiekimus, remiantis visiems vienodais kriterijais;

- dauguma mokytojų stebėtose pamokose nesistemiškai stebėjo mokymąsi, neskatino mokinių analizuoti ir įsivertinti pažangą atsižvelgiant į startinę poziciją ir siejant su pamokos uždaviniu – dažniau įsivertinti pasiekimai, aptarta mokymosi veikla. Pastebėtina, kad asmeniniai mokinių pasiekimai ir pažanga pamokoje tiesiogiai priklauso nuo išmokimo stebėjimo ir grįžtamojo ryšio kokybės;

- rezultatai (pasiekimai ir pažanga) kaip stiprusis aspektas išskirti tik 5 proc. vertintojų stebėtų pamokų, 1,6 proc. iš jų – įvertinti 4 (aukščiausiu) lygiu – tai pasakytina apie 8a klasės angų kalbos pamoką. 41,7 proc. stebėtų pamokų pasiekimai ir pažanga išskirti kaip tobulintinas pamokos aspektas;

- vertinant pamokos aspektų statistinius ryšius (žr. priedo 2 lentelę) nustatyta, kad stipriausiu koreliacijos ryšiu susieti rezultatų ir vertinimo ugdant aspektai (koeficientas – 0,89). Vertinimo ugdant kokybė sietina su pamokos organizavimo nuostata: pamokose, kuriose dominavo sąveikos bei mokymosi paradigmos, vertinimo ugdant kokybė buvo aukšta (vertinimo vidurkis – 3,75). Prasčiausiai įvertintos (vertinimo vidurkis – 1,97) mokymo (tradicinės) paradigmos pamokos (žr. priedo 4 lentelę);

- STA duomenimis, 80 proc. pedagogų pritaria teiginiui „*Per pamoką ar po jos kiekvienam mokiniui suteikiu informaciją apie tai, ką jis išmoko ir kur turėtų tobulėti*“, tačiau stebėtų pamokų analizė rodo, kad aspekto „*Kiekvieno mokinio pažanga ir pasiekimai*“ vertinimo vidurkis tėra 2,24 (moda – 2);

- išorinio vertinimo metu nustatyta, kad mokykla analizuoja mokinių mokymosi rezultatus, džiaugiasi meniniais pasiekimais, laimėjimais olimpiadose, konkursuose, mokinių įtraukimu į projektines veiklas, tačiau asmeninė mokymo(si), asmenybės brandos pažanga pamokoje retai pripažinta ir skatinta. Dažniausiai apsiribota vieno tikslo visai klasei iškelimu, vienodomis užduotimis, mokymo priemonėmis ir darbo būdais, kiekybiniu įsivertinimu;

- 2020–2021 m. m. pabaigoje gimnazijoje buvo 15 nepažangių mokinių, Valstybinių brandos egzaminų (toliau – VBE) ir Pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo (toliau – PUPP) rezultatai buvo žemesni nei savivaldybės ir šalies, ne visi mokiniai pasiekė minimalų patenkinamą lygį. Mokykla veiklos įsivertinimo informacijoje aiškina vienos iš veiklų, kurią įgyvendinant buvo tikimasi geresnių rezultatų, priežastį – „*Gimnazija, priimdama visus mokinius (net ir 12-kus), negali pasiekti aukštesnių VBE bei PUPP rezultatų*“. Vertintojų komanda pastebi, kad gimnazija, įgyvendinanti humanistinio ugdymo vertybes bei savo misijoje

	<p>numatanti „<i>optimaliai derinat humanistinės kultūros ugdymo menine veikla sampratos elementus ir moderniojo ugdymo sistemas, kūrybiškai interpretuojant, siekti kiekvieno mokinio individualios pažangos pagal gebėjimus</i>“, skiria nepakankamą dėmesį šių vertybių ugdymui mokinių, nepatiriančių sėkmės, atžvilgiu. Įgyvendinant įtraukiojo ugdymo nuostatas gimnazijai turėtų būti svarbi kiekvieno mokinio mokymosi pažanga, todėl būtina planuojant pamoką numatyti pastoliavimą, kiekvienoje pamokoje stebėti mokymąsi ir išmokimą, suasmeninti mokymąsi, teikti grįžtamąjį ryšį ir pagalbą kiekvienam mokiniui, kuriam ji reikalinga – mokiniai, laiku negavę pagalbos mokantis, bus „pražiūrėti“, iškritę iš „sėkmės rato“;</p> <ul style="list-style-type: none"> • išorinio vertinimo duomenys rodo, kad ugdymo kokybė gimnazijoje turi būti tobulinama – visi ugdymo(si) organizavimo ir mokymosi patirčių rodikliai įvertinti patenkinimai, išskirti tobulinimo aspektai taip pat susiję su mokymosi organizavimo ir vertinimo komponentais. Vertintojai konstatuoja, kad norėdami keisti (gerinti) mokymąsi pirmiausiai turime keisti mokymą. Pagal pasirinktą humanistinio ugdymo kryptį, kuri grindžiama vertybinių nuostatų formavimu, gimnazija privalėtų didesnę dėmesį skirti mokinių asmenybės brandos pažangos stebėjimui ir vertinimui. <p>Minėti duomenys vertintojams leidžia daryti išvadą, kad rezultatai (pasiekimai ir pažanga), atsižvelgiant į visų mokinių individualius mokymosi skirtumus, įvertinant jų startines pozicijas, poreikius ir galimybes nepakankamai analizuojami, asmeniniai mokymo(si) rezultatai pamokoje retai planuojami, pripažįstami ir skatinami, dėmesys asmeninei pažangai patenkinamas.</p>
<p>Stiprieji vertinamos srities veiklos aspektai</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tinkami švietimo pagalbos specialistų ir mokytojų padėjėjų vaidmenys įtraukiant į ugdymo procesą skirtingų galimybių, poreikių mokinius (2.1. – 2 lygis, išskirtas aspektas – 3 lygis). • Aktyvų dalyvavimą mokymesi skatinantis rėmimasis mokinių patirtimis, patirtinio mokymo(si), užtikrinančio kiekvieno mokinio motyvuotą įtrauktį į žinių įgijimo ir praktinio taikymo procesus, organizavimas (2.2. – 2 lygis, išskirtas aspektas – 3 lygis).
<p>Tobulintini vertinamos srities veiklos aspektai</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Sąlygų kiekvieno mokinio supratimui ir giliam mokymuisi sudarymas, organizuojant aktyvų savivaldų mokymąsi (2.2. – 2 lygis). • Mokinio asmeninę pažangą skatinantis grįžtamasis ryšys (2.3. – 2 lygis). • Asmeninės pažangos atpažinimas, pripažinimas, stebėjimas ir (įsi)vertinimas, atsižvelgiant į individualias mokinio startines pozicijas, raidos galimybes bei mokymosi uždavinyje numatytus pasiekimus (2.3. – 2 lygis).
<p>Vertinamos srities rekomendacijos</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Sudaryti sąlygas visiems ir kiekvienam mokiniui suprasti naują mokymosi medžiagą skirtingais būdais (kalba, vaizdu, praktine veikla), pasiūlyti įdomių, įtraukiančių užduočių, dažniau taikyti probleminio mokymo, kritinio mąstymo bei kitus mokymąsi aktyvinančius metodus, skatinančius kiekvieno mokinio pažangą. 2. Ugdyti mokinių savivaldaus mokymosi gebėjimus: įtraukti mokinius į mokymosi uždavinio kėlimą(si), dažniau suteikti galimybių rinktis šaltinius, priemones, mokymosi ir išmokimo pristatymo būdus, skatinti ugdytinius kurti žinojimą, klasifikuoti ir sisteminti žinias. Savivaldaus mokymosi aktualizavimas sudarytų sąlygas supratimui ir giliam mokymuisi, didintų mokinių atsakomybę už mokymosi rezultatus.

	<p>3. Tobulinti pedagogų kompetencijas grįžtamojo ryšio teikimo aspektu: stiprinti mokytojų nuostatas dėl suasmeninto, informatyvaus ir konkretaus grįžtamojo ryšio veiksmingumo kiekvieno mokinio tikslingam asmeninės pažangos siekiui, skatinti mokytojus įvaldyti grįžtamojo ryšio metodus ir strategijas kasdieninėje praktinėje veikloje.</p> <p>4. Susitarti dėl asmeninės pažangos sampratos, jos stebėjimo visybiškumo ir optimalumo, orientuojantis ne tik į kiekvieno mokinio mokymosi pasiekimus, bet ir į pastangas, humanistinėmis vertybėmis grįsto asmenybės tapsmo formavimą.</p> <p>5. Startinei mokinio pozicijai išsiaiškinti taikyti diagnostinį vertinimą mokymosi etapo / pamokos pradžioje, lyginant mokinio žinias ir gebėjimus prieš pradėdant mokytis naujų dalykų su situacija mokymosi etapo / pamokos pabaigoje, išsiaiškinti pažangą. Pažangos atpažinimu, pripažinimu, skatinimu, tikėtina, būtų stiprinama mokinio motyvacija, aktyvinamas įsitraukimas į mokymąsi.</p>
--	--

V. REKOMENDACIJOS DĖL MOKYKLOS VEIKLOS KRYPTINGUMO ORGANIZUOJANT ĮTRAUKŪJĮ UGDYMĄ

Gimnazijos vadovams

- Įtraukiant bendruomenę įvertinti savo ugdymo įstaigos viziją dermės su misija ir vertybėmis aspektu.
- Siekiant kryptingos pažangos įtraukiojo ugdymo link, gimnazijai vertėtų numatyti aiškesnius įgyvendinamų uždavinių rezultatų matavimo kriterijus, tirti įgyvendintų veiklų ir pasiektų rezultatų kokybinį poveikį.
- Sustiprinti ir išplėtoti mokyklos savivaldą sudarant didesnes galimybes kiekvienai savivaldos organizacijai tinkamai atstovauti visų bendruomenės narių interesams, skatinat jų tarpusavio bendradarbiavimą, įtraukiant į diskusijas ir sprendimų priėmimą dėl mokinių pasiekimų ir pažangos, lankomumo problemų sprendimo, gimnazijos veiklos kokybės įsivertinimo, siekiant, kad savivaldos priimami sprendimai būtų svarbūs tiek mokyklos ateities perspektyvai, tiek kasdieniam gyvenimui mokykloje.
- Sutelkti bendruomenės lyderius, savivaldos organizacijas, darbo grupes kryptingam ugdymo kokybės tobulinimui, mokyklos pažangos didinimui.
- Kartu su įstaigos savininku pasirūpinti psichologo (0,75 neužimtos etato dalies), kuris padėtų užtikrinti bendruomenės psichologinės pagalbos poreikį tenkinimą mokykloje visas darbo dienas, įdarbinimu.

Veiklos kokybės įsivertinimo grupei

- Įtraukiojo ugdymo nuostatos orientuoja į tokios mokyklos bendruomenės kūrimą, kurioje kiekvienas narys jaučiasi priimtas ir svarbus, aktyviai dalyvauja organizacijos gyvenime, prisiima atsakomybę už įstaigos tobulėjimą. Gimnazijai vertėtų apmąstyti įsivertinimo grupės dydį, jos narių funkcijas ir atsakomybes, t. y. apsvaistyti funkcijų siaurinimą iki įsivertinimo veiklos koordinavimo, išvadų formulavimo, o į įsivertinimo procesus aktyviau įtraukti visą bendruomenę: gimnazijos personalą, mokinių tėvus (globėjus, rūpintojus), mokinius (pvz., stiprinant savivaldos įsitraukimą, inicijuoti Tėvų komitetą, Mokinių tarybą kalbėtis, diskutuoti su jų atstovaujama bendruomenės dalimi, kitais būdais

surinkti ir apibendrinti tyrimui reikalingą medžiagą, pasiūlymus dėl veiklos gerinimo). Rekomendacijoms rengti vertėtų sudaryti kompetentingiausių tirtu klausimu asmenų grupę ir pan.

- Susitarti dėl siektinos kokybės kuriant detaliuosius rodiklių aprašymus, naudotis aprašymais kaip veiklos kokybės įsivertinimo kriterijais.

- Vykdam įsivertinimą remtis ne vien apklausomis, bet ir diskusijomis, kasdienio gimnazijos gyvenimo, pamokos stebėjimo, mokinių pasiekimų ir pažangos duomenimis.

- Diskutuojant su bendruomene išsiaiškinti priežasčių ir pasekmių ryšius, priimti sprendimus dėl konkrečių tobulėjimo žingsnių, įvertinus, kada galimi matyti pokyčių rezultatai, nustatyti, kaip laikomasi bendrų susitarimų dėl ugdymo kokybės, kokį poveikį planuose ir susitarimuose numatytų priemonių veiklų įgyvendinimas daro mokiniui, mokytojui, mokyklos vadovams, tėvams (globėjū, rūpintojū), kaip gimnazijos stiprybės gali padėti tobulinti silpnybes.

- Siekiant didesnio įsivertinimo veiksmingumo gimnazijai vertėtų lokalizuoti problemą, tikslingai pasirinkti tyrimo objektus, respondentų imtį, kryptingai planuoti tobulinimo priemones, analizuoti įsivertinimo poveikį bendruomenės nariams, mokinių asmenybės raidai, kiekvieno mokinio pažangos ir pasiekimų kokybei.

Metodinei tarybai

- Skatinti tikslingą pedagogų bendradarbiavimą stebint vieniems kitų pamokas, dalinantis ugdymo inovacijų diegimo, savivaldaus mokymo organizavimo, suasmeninto mokymo patirtimis, teikiant ir gaunant grįžtamąjį ryšį kolega-kolegai.

- Pasinaudojant teminio išorinio vertinimo ataskaitoje pateikta ir kita gimnazijai žinoma vertinga patirtimi, susisteminti mokytojų turimą individualų, įtraukiojo ugdymo principais grįstą pamokos organizavimo modelį, stiprinti mokytojų gebėjimą taikyti veiksmingus visus ir kiekvieną mokinį įtraukiančius, aktyvinančius, savivaldų, tiriamąjį, probleminį, patirtinį ir kt. mokymąsi, mokymą(si) bendradarbiaujant skatinančius bei atsakomybę stiprinančius šiuolaikinio ugdymo(si) metodus.

Savininko teises įgyvendinančiai savivaldybės administracijai

- Siekiant ugdymo įstaigos patrauklumo ir prieinamumo įvairių poreikių mokiniams sudaryti tinkamas ugdymo(si) sąlygas judėjimo, regėjimo, klausos negalią ir kitus specialiuosius ugdymo(si) poreikius turintiems mokiniams. Įgyvendinti gimnazijos pastato renovaciją.

- Teikti pagalbą mokyklai įdarbinant psichologą (trūkstamam 0,75 etato). Vertintojai pastebi, kad išorinio vertinimo metu mokykloje buvo užimta tik 0,25 psichologo etato – specialistė ugdymo įstaigoje dirbo tik vieną dieną per savaitę, o gimnazijai, kuri pasižymi mokinių įvairove, turi spręsti sudėtingus atvykusių / grįžusių iš užsienio mokinių adaptacijos klausimus, konsultuoti, užtikrinti socializacijos poreikius vaikams, mokomiems namuose ir kt., psichologinės pagalbos poreikis itin aktualus.

Vadovaujančioji vertintoja

Audronė Šarskuvienė

Vertinimo skyriaus vedėja

Snieguolė Vaičekauskienė

Apibendrintas pamokų kokybės vertinimas pagal aspektus (N=54)

1 lentelė

	Ugdymo(si) aplinkos	Vadovavimas kiekvieno mokinio ugdymuisi	Mokymosi patirtys	Vertinimas ugdant	Kiekvieno mokinio pažanga ir pasiekimai
Moda (dažniausias sk.)	3,00	2,00	2,00	2,00	2,00
Vidurkis	2,91	2,59	2,69	2,30	2,24

Pamokų komponentų koreliacijos ryšiai (N=54)

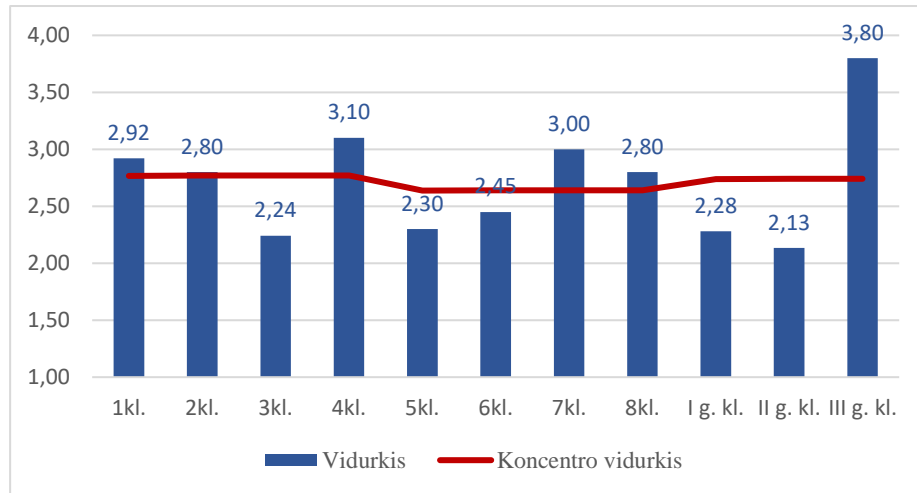
2 lentelė

	Ugdymo(si) aplinkos	Vadovavimas kiekvieno mokinio ugdymuisi	Mokymosi patirtys	Vertinimas ugdant	Kiekvieno mokinio pažanga ir pasiekimai
Ugdymo(si) aplinkos	1,00	0,68	0,67	0,61	0,57
Vadovavimas kiekvieno mokinio ugdymuisi	0,68	1,00	0,88	0,73	0,74
Mokymosi patirtys	0,67	0,88	1,00	0,71	0,74
Vertinimas ugdant	0,61	0,73	0,71	1,00	0,89
Kiekvieno mokinio pažanga ir pasiekimai	0,57	0,74	0,74	0,89	1,00

Apibendrintas pamokų vertinimas pagal klases

3 lentelė

	N	Ugdymo(si) aplinkos	Vadovavimas kiekvieno mokinio ugdymuisi	Mokymosi patirtys	Vertinimas ugdant	Kiekvieno mokinio pažanga ir pasiekimai	Vidurkis
1 kl.	6	3,60	3,00	3,00	2,60	2,40	2,92
2 kl.	6	3,00	3,00	3,00	2,50	2,50	2,80
3 kl.	5	2,60	2,20	2,40	2,00	2,00	2,24
4 kl.	2	4,00	3,00	3,50	2,50	2,50	3,10
5 kl.	8	2,75	2,38	2,38	2,00	2,00	2,30
6 kl.	12	2,92	2,42	2,58	2,17	2,17	2,45
7 kl.	5	3,00	3,00	3,00	3,33	2,67	3,00
8 kl.	4	2,75	3,00	3,00	2,50	2,75	2,80
I kl.	6	2,40	2,40	2,60	2,00	2,00	2,28
II kl.	3	2,67	2,00	2,00	2,00	2,00	2,13
III kl.	1	4,00	4,00	4,00	4,00	3,00	3,80

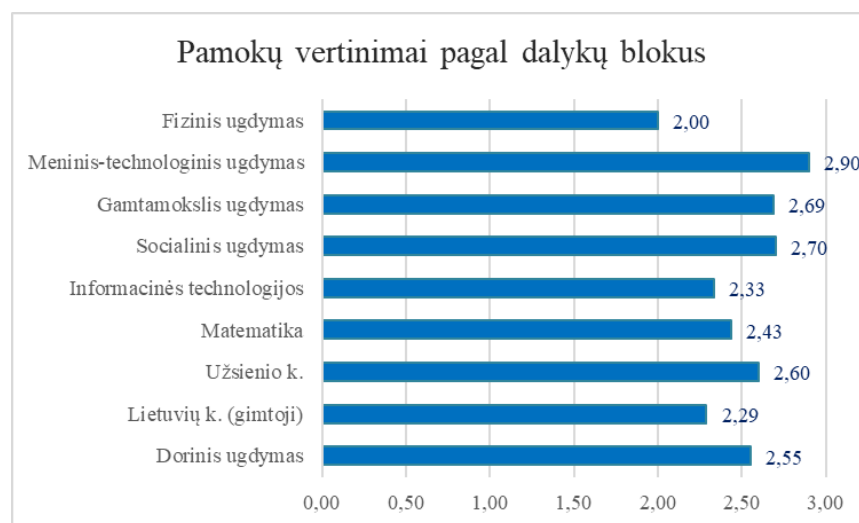

1 pav. Apibendrintas pamokų vertinimas pagal klases ir koncentrus (N=54)

Apibendrintas pamokų vertinimas pagal paradigmą

4 lentelė

	N	Ugdymo(si) aplinkos	Vadovavimas kiekvieno mokinio ugdymuisi	Mokymosi patirtys	Vertinimas ugdant	Kiekvieno mokinio pažanga ir pasiekimai	Vidurkis
Mokymo (tradicinė)	33	2,66	2,21	2,31	2,00	1,97	2,23
Bandoma dirbti šiuolaikiškai	23	3,10	2,86	2,95	2,48	2,33	2,74
Mokymosi (šiuolaikinė)	4	3,75	4,00	4,00	3,50	3,75	3,80

2 pav. Apibendrintas pamokų vertinimas pagal dalykų blokus (N=54)